

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 994/2010

z dnia 20 października 2010 r.

w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylecia dyrektywy Rady 2004/67/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

gazowej ze względu na brak infrastruktury połączeń z resztą Unii.

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 194 ust. 2,

(3) Biorąc pod uwagę znaczenie gazu w koszyku energetycznym Unii, niniejsze rozporządzenie zmierza do pokazania odbiorcom gazu, że podejmowane są wszelkie kroki niezbędne do zapewnienia nieprzerwanych dostaw, zwłaszcza w przypadku wystąpienia trudnych warunków klimatycznych lub na wypadek zakłócenia dostaw. Uznaje się, że cele te należy realizować poprzez zastosowanie najbardziej opłacalnych środków, tak aby nie zaszkodzić względnej konkurencyjności tego paliwa w porównaniu z innymi.

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

(4) Na mocy dyrektywy Rady 2004/67/WE ⁽³⁾ po raz pierwszy ustanowiono na szczeblu Wspólnoty ramy prawne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw gazu oraz właściwego funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu w przypadku zakłóceń w dostawach gazu. Dyrektywa ustanowiła Grupę Koordynacyjną ds. Gazu, która wykazała już swoją użyteczność, jeśli chodzi o wymianę informacji oraz określanie wspólnych działań podejmowanych przez państwa członkowskie, Komisję, branżę gazowniczą i odbiorców gazu. Powołana przez Radę Europejską w grudniu 2006 r. sieć korespondentów ds. bezpieczeństwa energetycznego zwiększyła możliwości gromadzenia danych i pozwoliła wcześniej identyfikować potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii. Nowe przepisy dotyczące wewnętrznego rynku energii, które zostały przyjęte przez Parlament Europejski i Radę w lipcu 2009 r., stanowią ważny krok w kierunku zakończenia budowy wewnętrznego rynku energii, a jednym z ich wyraźnie określonych celów jest zwiększenie bezpieczeństwa dostaw energii w Unii.

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Gaz ziemny (zwany dalej „gazem”) jest ważnym elementem zaopatrzenia energetycznego Unii Europejskiej, pokrywającym czwartą część zaopatrzenia w źródła energii pierwotnej i wykorzystywanym głównie do wytwarzania energii elektrycznej, ogrzewania, jako surowiec przemysłowy i jako paliwo w transporcie.

(2) Zużycie gazu w Europie gwałtownie wzrosło na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat. Wraz ze spadkiem produkcji wewnętrznej import gazu rósł jeszcze szybciej, co doprowadziło do wzrostu zależności od importu i do konieczności podjęcia kwestii związanych z bezpieczeństwem dostaw gazu. Ponadto niektóre państwa członkowskie znajdują się na tzw. wyspie

(5) Podjęte dotychczas na szczeblu Unii Europejskiej środki dotyczące bezpieczeństwa dostaw gazu nadal pozostawiają jednak państwom członkowskim dużą swobodę decydowania o wyborze środków. W przypadku wystąpienia zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw w państwie

⁽¹⁾ Opinia z dnia 20 stycznia 2010 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 21 września 2010 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 11 października 2010 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 127 z 29.4.2004, s. 92.

- członkowskim istnieje ryzyko, że podjęte jednostronnie przez to państwo środki mogą zagrażać prawidłowemu funkcjonowaniu wewnętrznego rynku gazu oraz dostawom gazu dla odbiorców. Niedawne doświadczenia wykazały, że ryzyko to jest realne. Aby umożliwić funkcjonowanie wewnętrznego rynku gazu ziemnego również w przypadku niedoborów w dostawach, niezbędna jest solidarność i koordynacja działań na wypadek sytuacji kryzysowych, zarówno w zakresie działań zapobiegawczych, jak i reakcji na konkretne zakłócenia w dostawach.
- (6) Gaz niskokaloryczny dostarczany jest do niektórych regionów w Unii. Ze względu na swe właściwości gaz niskokaloryczny nie może być wykorzystywany w instalacjach wykorzystujących gaz wysokokaloryczny. W instalacjach stworzonych z myślą o gazie niskokalorycznym możliwe jest jednak stosowanie gazu wysokokalorycznego pod warunkiem przetworzenia go na gaz niskokaloryczny, na przykład poprzez dodanie azotu. Właściwości gazu niskokalorycznego należy rozpatrywać na poziomie krajowym i regionalnym oraz uwzględnić podczas oceny ryzyka oraz w odniesieniu do planu działań zapobiegawczych i planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej na poziomie krajowym i regionalnym.
- (7) Dywersyfikacja dróg i źródeł zaopatrzenia Unii w gaz ma zasadnicze znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa dostaw do całej Unii, jak i do poszczególnych państw członkowskich. W przyszłości bezpieczeństwo dostaw uzależnione będzie od zmian w strukturze paliw, rozwoju produkcji w Unii i w zaopatrujących ją państwach trzecich oraz inwestycji w instalacje magazynowe i w dywersyfikację dróg i źródeł zaopatrzenia w gaz na terenie Unii i poza nią, w tym w instalacje do skroplonego gazu ziemnego (LNG). W związku z tym szczególną uwagę należy zwrócić na działania priorytetowe w zakresie infrastruktury określone w komunikacie Komisji z dnia 13 listopada 2008 r. zatytułowanym „Drugi strategiczny przegląd sytuacji energetycznej: plan działania dotyczący bezpieczeństwa energetycznego i solidarności energetycznej UE”, np. w odniesieniu do południowego korytarza gazowego (Nabucco, łącznik gazociągowy pomiędzy Turcją a Grecją i Włochami), zróżnicowanych i odpowiednich dostaw LNG dla Europy, skutecznego połączenia regionu bałtyckiego, Śródziemnomorskiego Pierścienia Energetycznego oraz stosownych połączeń gazowych na osi północ-południe na obszarze Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej.
- (8) W celu złagodzenia potencjalnych skutków kryzysu spowodowanego przerwaniem dostaw gazu państwa członkowskie powinny ułatwić dywersyfikację źródeł energii oraz dróg i źródeł zaopatrzenia w gaz.
- (9) Poważne zakłócenie w dostawach gazu do Unii może mieć negatywne skutki dla wszystkich państw członkowskich, Unii jako całości i państw będących stronami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Energetyczną⁽¹⁾, podpisanego w Atenach dnia 25 października 2005 r. Może ono spowodować też poważne straty w całej gospodarce Unii. Zakłócenie w dostawach gazu może mieć również poważne skutki społeczne, zwłaszcza dla grup odbiorców znajdujących się w trudnej sytuacji.
- (10) Niektórzy odbiorcy – w tym m. in. gospodarstwa domowe oraz odbiorcy świadczący podstawowe usługi społeczne, np. w zakresie opieki zdrowotnej i opieki nad dziećmi, edukacji oraz inne usługi socjalne i świadczone w interesie społecznym, jak również usługi niezbędne do funkcjonowania państwa członkowskiego – narażeni są na szczególne straty i mogą potrzebować ochrony. Szeroka definicja takich odbiorców chronionych nie powinna kolidować z europejskimi mechanizmami na rzecz solidarności.
- (11) W sprawozdaniu poświęconym realizacji europejskiej strategii bezpieczeństwa zatwierdzonym przez Radę Europejską na posiedzeniu w Brukseli w grudniu 2008 r. wskazano na rosnącą zależność od importu energii jako na znaczne dodatkowe ryzyko dla bezpieczeństwa dostaw energii do Unii, które wymieniono zarazem jako jedno z nowych wyzwań dla europejskiej polityki bezpieczeństwa. Wewnętrzny rynek gazu znacząco przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii w Unii oraz do ograniczenia zagrożeń dla poszczególnych państw członkowskich wiążących się z negatywnymi skutkami zakłóceń w dostawach gazu.
- (12) Dla należytego funkcjonowania rynku gazu kluczowe jest, by środki podejmowane w celu zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw gazu nie zakłócały w niewłaściwy sposób konkurencji lub skutecznego funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu.
- (13) Realny jest scenariusz awarii największej pojedynczej infrastruktury dostaw gazu, zwany zasadą N-1. Przyjęcie awarii tego rodzaju infrastruktury za wyznacznik tego, co państwa członkowskie powinny być w stanie skompensować, stanowi dobry punkt wyjścia do analizy w zakresie bezpieczeństwa dostaw w poszczególnych państwach członkowskich.
- (14) Zasadnicze znaczenie dla rozwiązania problemu zakłóceń w dostawach ma istnienie wystarczającej i zróżnicowanej infrastruktury gazowniczej w państwach członkowskich i w całej Unii, w tym w szczególności nowej infrastruktury gazowniczej łączącej obecne wydzielone systemy tworzące wyspy energetyczne z sąsiadującymi z nimi państwami członkowskimi. Opracowanie wspólnych kryteriów minimalnych dotyczących bezpieczeństwa dostaw gazu powinno zapewnić w tym zakresie równe warunki konkurencji, z uwzględnieniem specyfiki krajowej i regionalnej, oraz stworzyć istotne zachęty do budowy niezbędnej infrastruktury i do podniesienia poziomu gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej. Środki po stronie popytu, takie jak możliwość przestawienia się na paliwa alternatywne, mogą stanowić cenny wkład w zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, o ile w przypadku zakłócenia w dostawach mogą być zastosowane szybko i prowadzić do istotnego zmniejszenia zapotrzebowania. Należy w dalszym ciągu promować efektywne korzystanie z energii, zwłaszcza gdy potrzebne są środki po stronie popytu. Należy odpowiednio uwzględnić oddziaływanie na środowisko proponowanych środków związanych z popytem i podażą i w miarę możliwości skłaniać się ku środkom, które w najmniejszym stopniu oddziałują na środowisko, biorąc pod uwagę aspekty bezpieczeństwa dostaw.

(1) Dz.U. L 198 z 20.7.2006, s. 18.

- (15) Należy intensywnie wspierać inwestycje w nową infrastrukturę gazowniczą. Inwestycje takie powinny być realizowane dopiero po przeprowadzeniu stosownej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z odpowiednimi aktami prawnymi Unii. Taka nowa infrastruktura powinna przyczyniać się do poprawy bezpieczeństwa dostaw gazu, zapewniając jednocześnie prawidłowe funkcjonowanie wewnętrznego rynku gazu. Inwestycje powinny być z reguły realizowane przez przedsiębiorstwa, a ich podstawą powinny być bodźce ekonomiczne. Należy odpowiednio uwzględnić potrzebę ułatwienia włączania gazu z odnawialnych źródeł energii do infrastruktury sieci gazowych. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych o charakterze transgranicznym wskazane jest ściśle zaangażowanie w dziedzinach ich kompetencji Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki („Agencji”) powołanej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009⁽¹⁾ oraz Europejskiej Sieci Operatorów Systemów Przesyłowych Gazu („ENTSO gazu”) powołanej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego⁽²⁾, celem lepszego uwzględnienia konsekwencji transgranicznych. Przypomina się, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 713/2009 Agencja może wydawać opinie bądź zalecenia w kwestiach transgranicznych w granicach swoich kompetencji i obszaru działań. Wspólnie z pozostałymi podmiotami rynkowymi Agencja i ENTSO gazu odgrywają istotną rolę w opracowywaniu i realizacji ogólnounijnego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci, który obejmie m.in. europejskie perspektywy dotyczące adekwatności dostaw, a w odniesieniu do połączeń transgranicznych powinien on bazować na rozsądnych potrzebach różnych użytkowników sieci.
- (16) Właściwe organy lub państwa członkowskie powinny zapewnić przeprowadzenie badania rynku wśród uczestników rynku gazu jako jeden z koniecznych kroków w ramach procesu prowadzącego do osiągnięcia zgodności ze standardem w zakresie infrastruktury.
- (17) Podczas wykonywania zadań wyszczególnionych w niniejszym rozporządzeniu właściwe organy powinny ściśle współpracować z innymi odpowiednimi organami krajowymi, w szczególności z krajowymi organami regulacyjnymi, w odpowiedni sposób i bez uszczerbku dla ich zakresu kompetencji, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego⁽³⁾.
- (18) W przypadku gdy niezbędne jest utworzenie nowych transgranicznych połączeń wzajemnych lub rozbudowa już istniejących, zainteresowane państwa członkowskie, właściwe organy oraz krajowe organy regulacyjne, jeżeli nie są one właściwymi organami, powinny nawiązać ścisłą współpracę na wczesnym etapie.
- (19) Na potrzeby wsparcia państw członkowskich w finansowaniu niezbędnych inwestycji w produkcję, infrastrukturę i w działania zapewniające efektywność energetyczną na szczeblu regionalnym i lokalnym dostępne są różne źródła finansowania unijnego, w szczególności pożyczki i gwarancje Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz środki finansowe z funduszy rozwoju regionalnego, strukturalnych i spójności. Europejski Bank Inwestycyjny, a także unijne instrumenty pomocy zewnętrznej, takie jak europejski instrument sąsiedztwa i partnerstwa, instrument pomocy przedakcesyjnej i instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju, mogą również finansować działania w państwach trzecich celem zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii.
- (20) Niniejsze rozporządzenie powinno umożliwić przedsiębiorstwom gazowym i odbiorcom gazu poleganie jak najdłużej na mechanizmach rynkowych w przypadku wystąpienia zakłóceń. Powinno także przewidywać mechanizmy awaryjne, stosowane w przypadku gdy same mechanizmy rynkowe nie są w stanie należycie funkcjonować w sytuacji zakłóceń w dostawach gazu. Również w sytuacji nadzwyczajnej instrumenty oparte na mechanizmach rynkowych powinny mieć pierwszeństwo przy łagodzeniu skutków zakłócenia w dostawach.
- (21) W następstwie wejścia w życie nowych przepisów dotyczących wewnętrznego rynku energii, przyjętych w lipcu 2009 r., wejdą w życie nowe przepisy dotyczące branży gazowniczej, wprowadzające przejrzysty podział ról i odpowiedzialności państw członkowskich, krajowych organów regulacyjnych, operatorów systemów przesyłowych i Agencji oraz zwiększające przejrzystość rynku w celu poprawy jego funkcjonowania, bezpieczeństwa dostaw oraz ochrony konsumentów.
- (22) Stworzenie wewnętrznego rynku gazu i skutecznej konkurencji na tym rynku zapewnią Unii najwyższy poziom bezpieczeństwa dostaw do wszystkich państw członkowskich, pod warunkiem że rynek będzie mógł w pełni funkcjonować w przypadku zakłócenia w dostawach obejmującego część Unii, niezależnie od jego przyczyn. W tym celu niezbędne jest kompleksowe i skuteczne wspólne podejście w zakresie bezpieczeństwa dostaw, obejmujące w szczególności przejrzystość, solidarność i niedyskryminacyjną politykę zgodną z zasadami rynku wewnętrznego, która nie prowadzi do zakłóceń w jego funkcjonowaniu ani do ingerencji w reakcje rynku na zakłócenia w dostawach.
- (23) Współodpowiedzialność za bezpieczeństwo dostaw gazu spoczywa na przedsiębiorstwach gazowych, państwach członkowskich, w szczególności za pośrednictwem właściwych organów tych państw członkowskich oraz Komisji w granicach zakresu działalności i kompetencji każdego z tych podmiotów. W stosownych przypadkach krajowe organy regulacyjne, o ile nie są one właściwymi organami, również powinny przyczyniać się do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu w granicach zakresu działalności i kompetencji tych podmiotów zgodnie z dyrektywą 2009/73/WE. Ponadto odbiorcy wykorzystujący gaz do wytwarzania energii elektrycznej lub w celach przemysłowych również mogą odegrać istotną rolę w zakresie bezpieczeństwa dostaw gazu ze względu na swą zdolność do reagowania na sytuacje kryzysowe poprzez środki po stronie popytu, np. poprzez umowy na usługi przerywane oraz możliwość przestawiania się na paliwa alternatywne, jako że ma to bezpośrednie oddziaływanie na równowagę pomiędzy popytą a popytem.

⁽¹⁾ Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 36.

⁽³⁾ Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94.

- (24) Zasadnicze znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu, zwłaszcza w przypadku zakłóceń w dostawach i w sytuacjach kryzysowych, ma zatem dokładne określenie ról i odpowiedzialności wszystkich przedsiębiorstw gazowych i właściwych organów. Takie role i zakres odpowiedzialności należy określić w taki sposób, aby zagwarantować przestrzeganie podejścia trójpoziomego, co wiązałoby się najpierw z zaangażowaniem odnośnych przedsiębiorstw gazowych i sektora gazu ziemnego, następnie państw członkowskich na szczeblu krajowym i regionalnym, a dopiero potem Unii. W przypadku kryzysu dostaw podmioty działające na rynku powinny mieć zapewnione wystarczające możliwości reakcji na sytuację za pośrednictwem środków rynkowych. Jeżeli reakcje podmiotów rynkowych nie są wystarczające, państwa członkowskie i ich właściwe organy powinny podjąć środki zmierzające do usunięcia bądź złagodzenia skutków kryzysu w zakresie dostaw. Tylko jeżeli środki te okażą się niewystarczające, należy przyjąć środki na szczeblu regionalnym lub unijnym w celu usunięcia lub złagodzenia skutków kryzysu w zakresie dostaw. W miarę możliwości należy poszukiwać rozwiązań regionalnych.
- (25) W duchu solidarności – celem wdrożenia niniejszego rozporządzenia, tak aby zoptymalizować korzyści płynące z koordynacji środków służących łagodzeniu zidentyfikowanych czynników ryzyka oraz by wdrożyć najbardziej opłacalne dla zainteresowanych stron środki – organy publiczne i przedsiębiorstwa gazowe będą współpracować na szeroką skalę.
- (26) Uwzględniając obowiązek świadczenia usługi publicznej oraz środki ochrony odbiorcy, o których mowa w art. 3 dyrektywy 2009/73/WE, należy ustanowić wystarczająco zharmonizowane standardy w zakresie bezpieczeństwa dostaw, obejmujące co najmniej sytuację, jaka miała miejsce w styczniu 2009 r., z uwzględnieniem różnic między państwami członkowskimi. Takie bezpieczeństwo związane ze standardami dotyczącymi dostaw powinno być stabilne, tak aby zapewnić konieczną pewność prawną, powinno być jasno zdefiniowane i nie powinno powodować przy tym nieuzasadnionego i nadmiernego obciążenia przedsiębiorstw gazowych, w tym nowych uczestników rynku i małych przedsiębiorstw, ani też odbiorców końcowych. Standardy te powinny także gwarantować równy dostęp przedsiębiorstw gazowych w Unii do odbiorców krajowych. Środki niezbędne do zapewnienia zgodności ze standardem w zakresie dostaw mogą obejmować dodatkowe zdolności i pojemności magazynowania, kompresyjne magazynowanie gazu w gazociągach (linepack), umowy dostawy, umowy na usługi przerywane lub wszelkie pozostałe środki o podobnych skutkach, jak również środki techniczne niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu.
- (27) Dla prawidłowego funkcjonowania rynku gazu zasadnicze znaczenie ma to, aby niezbędne inwestycje w produkcję krajową i infrastrukturę, np. w połączenia wzajemne, zwłaszcza połączenia zapewniające dostęp do sieci gazowej Unii, urzędnienia umożliwiające fizyczny przepływ gazu w obu kierunkach w gazociągach, jak również instalacje magazynowe i instalacje regazyfikacji LNG, dokonywane były przez przedsiębiorstwa gazowe w odpowiednim czasie, z uwzględnieniem możliwości wystąpienia zakłóceń w dostawach podobnych do zakłóceń ze stycznia 2009 r. Podczas prognozowania środków finansowych potrzebnych na infrastrukturę gazowniczą w ramach instrumentów unijnych, jeśli wymagają tego okoliczności, Komisja powinna nadać priorytetowy charakter takim projektom w zakresie infrastruktury, które wspierają integrację wewnętrznego rynku gazu oraz bezpieczeństwo dostaw gazu.
- (28) Operatorzy systemów przesyłowych powinni mieć możliwość wzięcia pod uwagę sytuacji, w której inwestycje umożliwiające fizyczną zdolność dwustronnego transportu gazu (zdolność przepływu w obu kierunkach) na transgranicznych połączeniach wzajemnych z państwami trzecimi mogłyby przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa dostaw, zwłaszcza w przypadku państw trzecich, które umożliwiają przepływy tranzytowe pomiędzy dwoma państwami członkowskimi.
- (29) W przypadku gdy rynek nie jest w stanie dostarczać gazu, istotne jest utrzymanie ciągłości jego dostaw, zwłaszcza do gospodarstw domowych i ograniczonej grupy innych odbiorców, zwłaszcza odbiorców świadczących podstawowe usługi publiczne, którą to grupę mogą określić zainteresowane państwa członkowskie. Konieczne jest by środki na wypadek sytuacji kryzysowej były określone zanim taka sytuacja wystąpi i były zgodne z wymogami w zakresie bezpieczeństwa, w tym w przypadkach gdy chronieni odbiorcy podłączeni są do tych samych sieci dystrybucyjnych, co pozostali odbiorcy. W przypadkach ograniczenia dostępu do infrastruktury z powodów technicznych środki te mogą obejmować ograniczenia proporcjonalne do zarezerwowanych zdolności przesyłowych.
- (30) Co do zasady właściwe organy powinny stosować się do swoich planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej. W należycie uzasadnionych okolicznościach nadzwyczajnych mogą one podejmować działania odbiegające od tych planów.
- (31) Do dyspozycji jest duży wybór instrumentów umożliwiających zastosowanie się do wymogów w zakresie bezpieczeństwa dostaw. Instrumenty te należy stosować odpowiednio na szczeblu krajowym, regionalnym i unijnym, aby uzyskane rezultaty były spójne i opłacalne.
- (32) Związane z bezpieczeństwem dostaw aspekty długofalowego planowania inwestycji w odpowiednie transgraniczne zdolności przesyłowe i w inną infrastrukturę, zapewniające długookresową zdolność systemu do zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw i zaspokojenia rozsądnego zapotrzebowania, zostały uwzględnione w dyrektywie 2009/73/WE. Spełnienie standardów w zakresie bezpieczeństwa dostaw może wymagać okresu przejściowego, umożliwiającego realizację niezbędnych inwestycji. Podstawowym narzędziem identyfikacji inwestycji niezbędnych na szczeblu unijnym między innymi celem wdrożenia wymogów infrastrukturalnych określonych w niniejszym rozporządzeniu jest dziesięcioletni ogólnounijny plan rozwoju sieci sporządzony przez ENTSO gazu i nadzorowany przez Agencję.
- (33) ENTSO gazu i Agencja jako członkowie Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu powinny być w pełni zaangażowane, w ramach swoich zakresów odpowiedzialności, w proces współpracy i konsultacji na szczeblu unijnym.

- (34) Grupa Koordynacyjna ds. Gazu to podstawowy organ, z którym Komisja konsultuje się w zakresie opracowywania planów działań zapobiegawczych i planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej. Przypomina się, że konsultacje będą prowadzone też z ENTSO gazu oraz Agencją będącymi członkami Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu.
- (35) W celu zapewnienia jak najwyższego poziomu gotowości na wypadek zakłóceń w dostawach właściwe organy powinny opracować plany na wypadek sytuacji nadzwyczajnej po zasięgnięciu opinii przedsiębiorstw gazowych. Plany takie powinny być ze sobą spójne na poziomie krajowym, regionalnym i unijnym. Plany powinny być przygotowane na podstawie najlepszych rozwiązań sprawdzonych w istniejących planach oraz powinny zawierać precyzyjne określenie roli i odpowiedzialności wszystkich przedsiębiorstw gazowych i właściwych organów, których dotyczą. W miarę możliwości i potrzeby należy opracować wspólne plany na wypadek sytuacji nadzwyczajnej na szczeblu regionalnym.
- (36) Celem wzmocnienia solidarności między państwami członkowskimi w przypadku wystąpienia stanu nadzwyczajnego w Unii, a w szczególności celem wsparcia państw członkowskich dysponujących mniej korzystnymi warunkami geograficznymi lub geologicznymi, państwa członkowskie powinny opracować środki służące zapewnieniu solidarności. Przedsiębiorstwa gazowe powinny opracować takie środki, jak umowy handlowe, które mogą obejmować zwiększenie eksportu gazu lub stopnia wykorzystania zapasów magazynowych. Ważne jest zachęcanie do zawierania umów pomiędzy przedsiębiorstwami gazowymi. W stosownych przypadkach działania w ramach planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej powinny objąć mechanizmy zapewniające sprawiedliwe i odpowiednie odszkodowanie dla przedsiębiorstw gazowych. Środki solidarności mogą być szczególnie przydatne między tymi państwami członkowskimi, w przypadku których Komisja zaleca ustanowienie wspólnych planów działań zapobiegawczych lub planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej na szczeblu regionalnym.
- (37) W kontekście niniejszego rozporządzenia Komisja ma do odegrania ważną rolę w przypadku sytuacji nadzwyczajnej zarówno na poziomie unijnym, jak i regionalnym.
- (38) W ramach solidarności europejskiej Unia i państwa członkowskie powinny również w miarę potrzeby udzielać pomocy w zakresie ochrony ludności. Pomoc taką powinien ułatwiać i koordynować wspólnotowy mechanizm ochrony ludności ustanowiony decyzją Rady 2007/779/WE, Euratom⁽¹⁾.
- (39) Niniejsze rozporządzenie nie narusza suwerennych praw państw członkowskich do zasobów energetycznych znajdujących się na ich terytorium.
- (40) Dyrektywa Rady 2008/114/WE z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie rozpoznawania i wyznaczania europejskiej infrastruktury krytycznej oraz oceny potrzeb w zakresie poprawy jej ochrony⁽²⁾ określa proces mający na celu poprawę bezpieczeństwa wskazanej europejskiej infrastruktury krytycznej, w tym określonej infrastruktury gazowniczej, na terytorium Unii. Wraz z niniejszym rozporządzeniem dyrektywa 2008/114/WE przyczynia się do wypracowania kompleksowego podejścia do bezpieczeństwa energetycznego Unii.
- (41) Plany na wypadek sytuacji nadzwyczajnej powinny być regularnie aktualizowane i publikowane. Powinny być także przedmiotem wzajemnej oceny i powinny być testowane.
- (42) Grupa Koordynacyjna ds. Gazu powinna pełnić rolę doradcą przy Komisji celem ułatwienia koordynacji środków na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w stanie nadzwyczajnym w Unii. Grupa ta powinna także monitorować adekwatność środków podejmowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (43) Celem niniejszego rozporządzenia jest powierzenie przedsiębiorstwom gazowym i właściwym organom państw członkowskich zadania zagwarantowania skutecznego funkcjonowania rynku gazu przez jak najdłuższy czas w przypadku zakłóceń w dostawach, zanim właściwy organ podejmie środki mające zaradzić sytuacji, w której rynek nie jest w stanie dłużej zapewnić wymaganych dostaw gazu. Tego rodzaju środki nadzwyczajne powinny być w pełni zgodne z przepisami unijnymi i powinny zostać zgłoszone Komisji.
- (44) Ponieważ dostawy gazu z państw trzecich mają zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa dostaw gazu w Unii, Komisja powinna koordynować działania dotyczące państw trzecich, współpracując z państwami trzecimi będącymi producentami oraz państwami tranzytu nad uzgodnieniami na wypadek sytuacji kryzysowych, zapewniającymi stabilny przepływ gazu do Unii. Komisja powinna być upoważniona do zwołania grupy zadaniowej ds. monitorowania przepływu gazu do Unii w sytuacjach kryzysowych, w porozumieniu z państwami trzecimi, których to dotyczy, oraz, jeżeli kryzys wynika z problemów w państwie trzecim, do powierzenia jej funkcji pośrednika i mediatora.
- (45) Ważne jest, by warunki dostaw z państw trzecich nie zakłócały konkurencji i były zgodne z zasadami rynku wewnętrznego.
- (46) Jeżeli istnieją wiarygodne dane na temat sytuacji poza terytorium Unii, która zagraża bezpieczeństwu dostaw do jednego lub kilku państw członkowskich i która może uruchomić mechanizm wczesnego ostrzegania pomiędzy Unią a państwem trzecim, Komisja powinna niezwłocznie powiadomić o tym Grupę Koordynacyjną ds. Gazu, a Unia powinna podjąć stosowne kroki, aby spróbować załagodzić sytuację.

⁽¹⁾ Dz.U. L 314 z 1.12.2007, s. 9.

⁽²⁾ Dz.U. L 345 z 23.12.2008, s. 75.

- (47) W lutym 2009 r. Rada stwierdziła, że należy zwiększyć przejrzystość i wiarygodność poprzez rzeczową wymianę informacji między Komisją i państwami członkowskimi na temat stosunków w zakresie energii z państwami trzecimi, w tym długoterminowych uzgodnień dotyczących dostaw, przy jednoczesnym zachowaniu poufnego charakteru informacji stanowiących tajemnicę handlową.
- (48) Podczas gdy postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności dotyczące konkurencji, mają zastosowanie do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, o ile stosowanie takich zasad nie utrudni świadczenia takich usług, państwa członkowskie korzystają z szerokiej swobody przy określaniu i organizowaniu obowiązków świadczenia usług publicznych oraz przy zamawianiu takich usług.
- (49) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, to jest zapewnienie bezpieczeństwa dostaw gazu w Unii, nie może zostać osiągnięty w wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie działające samodzielnie, natomiast z uwagi na skalę i skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie unijnym, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określonej w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (50) Należy uchylić dyrektywę 2004/67/WE,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się przepisy służące zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw gazu, dzięki zagwarantowaniu prawidłowego i ciągłego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego (zwanego dalej „gazem”) poprzez umożliwienie wprowadzenia środków wyjątkowych w przypadku gdy same mechanizmy rynkowe nie są już w stanie zapewnić wymaganych dostaw gazu, poprzez przejrzyste określenie i podział odpowiedzialności pomiędzy przedsiębiorstwa gazowe, państwa członkowskie i Unię w zakresie działań zapobiegawczych oraz reakcji na konkretne zakłócenia w dostawach. W niniejszym rozporządzeniu określa się również przejrzyste mechanizmy koordynacji planowania i reagowania – w duchu solidarności – na szczeblu państw członkowskich, a także regionalnym i unijnym, w przypadku stanu nadzwyczajnego.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają definicje przewidziane w dyrektywie 2009/73/WE, w rozporządzeniu (WE) nr 713/2009 oraz w rozporządzeniu (WE) nr 715/2009.

Dodatkowo zastosowanie mają następujące definicje:

1) „odbiorcy chronieni” oznaczają wszystkich odbiorców będących gospodarstwami domowymi, którzy są już podłączeni do sieci dystrybucyjnej gazu, a oprócz tego – o ile tak postanowi dane państwo członkowskie – termin ten może obejmować również:

- małe i średnie przedsiębiorstwa, pod warunkiem że są one podłączone do sieci dystrybucyjnej gazu, a także podmioty świadczące podstawowe usługi socjalne, pod warunkiem że są one podłączone do dystrybucyjnej lub przesyłowej sieci gazowej, a także pod warunkiem że na wszystkich tych dodatkowych odbiorców przypada najwyżej do 20 % ostatecznego zużycia gazu; lub
- instalacje systemów ciepłowniczych, o ile dostarczają energię ciepłą odbiorcom prywatnym oraz odbiorcom, o których mowa w lit. a), pod warunkiem że instalacje te nie są w stanie przełączyć się na inne paliwa i są podłączone to sieci dystrybucji lub przesyłu gazu.

Możliwie jak najszybciej, nie później niż dnia 3 grudnia 2011 r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję, czy zamierzają uwzględnić podmioty wymienione w lit. a) lub b) w swojej definicji odbiorców chronionych;

2) „właściwy organ” oznacza krajowy organ centralnej administracji publicznej lub krajowy organ regulacyjny wyznaczony przez każde państwo członkowskie jako odpowiedzialny za zapewnienie wdrożenia środków określonych w niniejszym rozporządzeniu. Nie narusza to możliwości wydania przez państwa członkowskie zgody na delegowanie szczegółowych zadań określonych w niniejszym rozporządzeniu innym podmiotom. Takie delegowane zadania muszą być wykonywane pod nadzorem właściwego organu i być określone w planach, o których mowa w art. 4.

Artykuł 3

Odpowiedzialność za bezpieczeństwo dostaw gazu

1. Współodpowiedzialność za bezpieczeństwo dostaw gazu spoczywa na przedsiębiorstwach gazowych, państwach członkowskich, w szczególności za pośrednictwem ich właściwych organów oraz Komisji w granicach działalności i kompetencji każdego z tych podmiotów. Taka wspólna odpowiedzialność wymaga ścisłej współpracy pomiędzy nimi.

2. Możliwie jak najszybciej, nie później niż dnia 3 grudnia 2011 r. każde państwo członkowskie wyznacza właściwy organ, który zapewnia wprowadzenie w życie przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu środków. W stosownych przypadkach, dopóki właściwy organ nie zostanie formalnie wyznaczony, podmioty krajowe odpowiedzialne obecnie za bezpieczeństwo dostaw gazu stosują środki, które winny zostać wdrożone przez właściwy organ w świetle niniejszego rozporządzenia. Do środków tych należą dokonywana zgodnie z postanowieniami art. 9 ocena ryzyka i opracowanie na podstawie tej oceny ryzyka planu działań zapobiegawczych, planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej oraz regularne

monitorowanie bezpieczeństwa dostaw gazu na szczeblu krajowym. Właściwe organy współpracują ze sobą w staraniach mających zapobiegać zakłóceniom w dostawach i ograniczać szkody w razie wystąpienia takich zakłóceń. Nie ma przeszkód dla przyjęcia przez państwa członkowskie – gdyby zaszła taka potrzeba – przepisów wykonawczych w celu zapewnienia zgodności z wymogami niniejszego rozporządzenia.

3. Każde państwo członkowskie niezwłocznie przekazuje Komisji nazwę wyznaczonego właściwego organu i – jeżeli to konieczne – nazwy krajowych podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo dostaw gazu pełniących tymczasowo obowiązki właściwego organu zgodnie z ust. 2. Każde państwo członkowskie podaje informacje o takich wyznaczeniach do wiadomości publicznej.

4. Wdrażając środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, właściwy organ określa role i obowiązki poszczególnych zaangażowanych podmiotów w taki sposób, aby zagwarantować przestrzeganie podejścia trójpoziomowego, co wiąże się najpierw z zaangażowaniem odnośnych przedsiębiorstw i sektora, następnie państw członkowskich na szczeblu krajowym i regionalnym, a dopiero potem Unii.

5. Komisja zapewnia, w razie konieczności, koordynację działań właściwych organów na szczeblu regionalnym i unijnym, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, między innymi w ramach Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu, o której mowa w art. 12, lub grupy ds. zarządzania kryzysowego, o której mowa w art. 11 ust. 4, w szczególności w sytuacji stanu nadzwyczajnego w Unii lub w danym regionie, zgodnie z art. 11 ust. 1.

6. Środki na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa dostaw zawarte w planach działań zapobiegawczych i planach na wypadek sytuacji nadzwyczajnej muszą być jasno określone, przejrzyste, proporcjonalne, pozbawione cech dyskryminacji i weryfikowalne, nie mogą w niewłaściwy sposób zakłócać konkurencji ani skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu i nie mogą zagrażać bezpieczeństwu dostaw gazu do innych państw członkowskich lub Unii jako całości.

Artykuł 4

Opracowanie planu działań zapobiegawczych i planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej

1. Właściwy organ każdego państwa członkowskiego, po skonsultowaniu się z przedsiębiorstwami gazowymi, odpowiednimi organizacjami reprezentującymi interesy gospodarstw domowych i przemysłowych odbiorców gazu oraz krajowym organem regulacyjnym (o ile nie jest nim właściwy organ), opracowuje na szczeblu krajowym bez uszczerbku dla ust. 3:

- a) plan działań zapobiegawczych, obejmujący środki niezbędne do wyeliminowania lub ograniczenia wskazanych zagrożeń, zgodnie z oceną ryzyka przeprowadzoną na podstawie art. 9; oraz
- b) plan na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, obejmujący środki podejmowane w celu usunięcia lub ograniczenia skutków zakłóceń w dostawach gazu zgodnie z art. 10.

2. Przed przyjęciem planu działań zapobiegawczych i planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej na szczeblu krajowym właściwe organy przekazują sobie w terminie do dnia 3 czerwca 2012 r. projekty swoich planów działań zapobiegawczych oraz planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej i przeprowadzą konsultacje między sobą na odpowiednim szczeblu regionalnym oraz z Komisją w celu zapewnienia, by projekty planów i środków były zgodne z planami działań zapobiegawczych i planami na wypadek sytuacji nadzwyczajnej innych państw członkowskich oraz by były zgodne z niniejszym rozporządzeniem oraz innymi przepisami unijnymi. Takie konsultacje przeprowadza się w szczególności pomiędzy sąsiednimi państwami członkowskimi, zwłaszcza pomiędzy odizolowanymi systemami tworzącymi wyspy energetyczne i sąsiadującymi z nimi państwami członkowskimi, i mogą one objąć na przykład te państwa członkowskie, które określono w orientacyjnym wykazie w załączniku IV.

3. W oparciu o konsultacje, o których mowa w ust. 2, oraz możliwe zalecenia Komisji zainteresowane właściwe organy mogą podjąć decyzję o opracowaniu wspólnych planów działań zapobiegawczych na szczeblu regionalnym („wspólne plany działań zapobiegawczych”) i wspólnych planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej na szczeblu regionalnym („wspólne plany na wypadek sytuacji nadzwyczajnej”), dodatkowo w stosunku do planów opracowanych na szczeblu krajowym. W przypadku wspólnych planów zainteresowane właściwe organy podejmują wysiłki, o ile to konieczne, w celu zawarcia porozumień mających wprowadzić współpracę regionalną w życie. W razie potrzeby porozumienia te są formalnie zatwierdzane przez państwa członkowskie.

4. Przy ustanawianiu i wdrażaniu planu działań zapobiegawczych i planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej na szczeblu krajowym lub regionalnym właściwy organ należycie uwzględni bezpieczne funkcjonowanie systemu gazowniczego w każdej sytuacji oraz omawia i określa w tych planach techniczne ograniczenia, które mogą wpływać na działanie sieci, w tym względy techniczne i względy bezpieczeństwa, które mogą prowadzić do ograniczenia przepływów w razie wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej.

5. W terminie do dnia 3 grudnia 2012 r. plany działań zapobiegawczych i plany na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, w tym – jeżeli zajdzie taka potrzeba – wspólne plany, zostają przyjęte i upublicznione. O planach tych niezwłocznie powiadamia się Komisję. Komisja informuje Grupę Koordynacyjną ds. Gazu. Właściwy organ zapewnia regularne monitorowanie wdrażania takich planów.

6. W terminie trzech miesięcy po powiadomieniu przez właściwe organy o planach, o których mowa w ust. 5:

- a) Komisja ocenia plany, zgodnie z lit. b); w tym celu Komisja konsultuje plany z Grupą Koordynacyjną ds. Gazu i należycie uwzględnia jej opinię; Komisja przedstawia sprawozdanie z oceny planów Grupie Koordynacyjnej ds. Gazu; oraz

b) w przypadku gdy Komisja w oparciu o te konsultacje:

- (i) ocenia plan działań zapobiegawczych lub plan na wypadek sytuacji nadzwyczajnej jako nieodpowiedni dla złagodzenia ryzyka określonego w ocenie ryzyka, może ona zalecić właściwemu organowi lub zainteresowanym właściwym organom zmianę odpowiedniego planu;
- (ii) uznaje plan działań zapobiegawczych lub plan na wypadek sytuacji nadzwyczajnej za niespójny ze scenariuszami ryzyka lub planami innego właściwego organu lub za niezgodny z przepisami niniejszego rozporządzenia lub innymi przepisami unijnymi, może ona zażądać zmiany odpowiedniego planu;
- (iii) uznaje, że plan działań zapobiegawczych zagraża bezpieczeństwu dostaw gazu do innych państw członkowskich lub Unii jako całości, musi ona zdecydować o wezwaniu właściwego organu do dokonania przeglądu planu działań zapobiegawczych i może przedstawić dokładne zalecenia dotyczące kierunku zmian; Komisja w sposób szczegółowy uzasadnia swoją decyzję.

7. Właściwy organ, którego to dotyczy, wprowadza zmiany w swoim planie działań zapobiegawczych lub planie na wypadek sytuacji nadzwyczajnej i przekazuje zmieniony plan Komisji lub informuje Komisję, dlaczego nie zgadza się z jej żądaniem, o którym mowa w ust. 6 lit. b) pkt (ii), w terminie czterech miesięcy od jego otrzymania. W przypadku braku zgody Komisja może, w terminie dwóch miesięcy od otrzymania odpowiedzi właściwego organu, wycofać swoje żądanie lub zwołać zainteresowane właściwe organy i – jeżeli Komisja uzna to za stosowne – Grupę Koordynacyjną ds. Gazu celem omówienia danej kwestii. Komisja opracowuje szczegółowe uzasadnienie swojego żądania dotyczącego zmian planu. Właściwy organ w pełni bierze pod uwagę stanowisko Komisji. Jeżeli ostateczna decyzja właściwego organu odbiega od stanowiska Komisji, właściwy organ przedstawia i upublicznia, wraz ze swoją decyzją i stanowiskiem Komisji, uzasadnienie decyzji w terminie dwóch miesięcy od otrzymania stanowiska Komisji. W stosownych przypadkach właściwy organ upublicznia niezwłocznie zmieniony plan.

8. Właściwy organ, którego to dotyczy, wprowadza zmiany w swoim planie działań zapobiegawczych i przekazuje zmieniony plan Komisji lub informuje Komisję, dlaczego nie zgadza się z jej decyzją, o której mowa w ust. 6 lit. b) pkt (iii), w terminie trzech miesięcy od jej otrzymania. W przypadku rozbieżności zdań Komisja, w terminie dwóch miesięcy od odpowiedzi właściwego organu, postanawia o zmianie lub wycofaniu swojego żądania. Jeżeli Komisja podtrzyma swoje żądanie, zainteresowany właściwy organ zmienia plan w terminie dwóch miesięcy od otrzymania decyzji Komisji, uwzględniając w możliwie największym zakresie zalecenia Komisji, o których mowa w ust. 6 lit. b) pkt (iii), oraz powiadamia o tym Komisję.

Komisja informuje Grupę Koordynacyjną ds. Gazu i należycie bierze pod uwagę jej zalecenia przy opracowywaniu opinii na

temat zmienionego planu, która winna zostać przedstawiona w terminie dwóch miesięcy od daty powiadomienia właściwego organu. Zainteresowany właściwy organ uwzględni w możliwie największym zakresie opinię Komisji i w terminie dwóch miesięcy od otrzymania opinii Komisji przyjmuje i upublicznia odpowiednio zmieniony plan.

9. Zachowana musi być poufność informacji istotnych ze względów handlowych.

Artykuł 5

Zawartość krajowych i wspólnych planów działań zapobiegawczych

1. Krajowe i wspólne plany działań zapobiegawczych zawierają:

- a) wyniki oceny ryzyka, o której mowa w art. 9;
- b) pomiary, ilości, zdolności i ramy czasowe potrzebne do spełnienia standardów w zakresie infrastruktury i dostaw, zgodnie z art. 6 i 8, w tym – jeżeli zajdzie taka potrzeba – zakres, w jakim środki po stronie popytu mogą w wystarczający sposób i w odpowiednim czasie zrównoważyć zakłócenia w dostawach, o których mowa w art. 6 ust. 2, określenie pojedynczej największej infrastruktury gazowniczej służącej wspólnym interesem w przypadku zastosowania art. 6 ust. 3 oraz każdego podwyższonego standardu w zakresie dostaw zgodnie z art. 8 ust. 2;
- c) obowiązki nałożone na przedsiębiorstwa gazowe i inne odpowiednie podmioty, w tym w zakresie bezpiecznego funkcjonowania systemu gazowniczego;
- d) inne środki zapobiegające zidentyfikowanym zagrożeniom, jak na przykład środki dotyczące potrzeby ulepszenia połączeń wzajemnych pomiędzy sąsiednimi państwami członkowskimi i – w odpowiednich przypadkach – możliwości dywersyfikacji źródeł i dróg dostaw gazu, tak aby w możliwie największym zakresie zapewnić utrzymanie dostaw gazu dla wszystkich odbiorców;
- e) mechanizmy wykorzystywane przy współpracy z innymi państwami członkowskimi w związku z przygotowaniem i wdrażaniem wspólnych planów działań zapobiegawczych i wspólnych planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, o których mowa w art. 4 ust. 3, w przypadkach gdy mają one zastosowanie;
- f) informacje na temat obecnych i przyszłych połączeń wzajemnych, w tym tych zapewniających dostęp do sieci gazowej Unii, przepływów transgranicznych, transgranicznego dostępu do instalacji magazynowych oraz fizycznej możliwości transportu gazu w obu kierunkach („zdolność przepływu w obu kierunkach”), w szczególności w wypadku sytuacji nadzwyczajnej;
- g) informacje na temat wszystkich zobowiązań do świadczenia usług publicznych, które mają związek z bezpieczeństwem dostaw gazu.

2. Krajowe oraz wspólne plany działań zapobiegawczych, a w szczególności opis działań na rzecz realizacji standardu w zakresie infrastruktury, o którym mowa w art. 6, muszą brać pod uwagę dziesięcioletni plan rozwoju sieci o zasięgu ogólnounijnym, który zostanie opracowany przez ENTSO gazu zgodnie z art. 8 ust. 10 rozporządzenia (WE) nr 715/2009.

3. Krajowe oraz wspólne plany działań zapobiegawczych opierają się przede wszystkim na środkach rynkowych i uwzględniają wpływ na gospodarkę, efektywność i skuteczność środków, wpływ na funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii oraz oddziaływanie na środowisko i na konsumentów, oraz nie mogą nadmiernie obciążać przedsiębiorstw gazowych ani negatywnie wpływać na funkcjonowanie wewnętrznego rynku gazu.

4. Krajowe oraz wspólne plany działań zapobiegawczych podlegają aktualizacji co dwa lata, chyba że okoliczności wymagają częstszej aktualizacji, i uwzględniają uaktualnioną ocenę ryzyka. Przed przyjęciem zaktualizowanego planu przeprowadza się konsultacje między właściwymi organami przewidziane w art. 4 ust. 2.

Artykuł 6

Standard w zakresie infrastruktury

1. Państwa członkowskie lub – jeżeli taka jest decyzja państwa członkowskiego – właściwe organy zapewnią podjęcie koniecznych środków, tak aby w terminie do dnia 3 grudnia 2014 r. w przypadku zakłóceń w funkcjonowaniu największej pojedynczej infrastruktury gazowniczej pozostała infrastruktura (określona zgodnie z formułą standardu N-1, zgodnie z pkt 2 załącznika I) posiadała zdolność, bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu, dostarczania ilości gazu niezbędnej do zaspokojenia całkowitego zapotrzebowania na gaz na obszarze analizowanym w dniu nadzwyczajnie wysokiego zapotrzebowania na gaz występującego z prawdopodobieństwem statystycznym raz na 20 lat. Pozostaje to bez uszczerbku, w stosownych przypadkach i w razie konieczności, dla odpowiedzialności operatorów systemu w zakresie realizacji odpowiednich inwestycji i dla obowiązków operatorów systemów przesyłowych określonych w dyrektywie 2009/73/WE i rozporządzeniu (WE) nr 715/2009.

2. Obowiązek zapewnienia zdolności zaspokojenia przez pozostałą infrastrukturę zapotrzebowania na gaz zgodnie z ust. 1 uznaje się również za spełniony, jeżeli w planie działań zapobiegawczych właściwy organ wykaże, iż zakłócenie w dostawach może być w wystarczającym stopniu i w odpowiednim czasie zrównoważone odpowiednimi rynkowymi środkami w zakresie zarządzania popytem. W tym celu wykorzystuje się wzór, o którym mowa w pkt 4 załącznika I.

3. W odpowiednich przypadkach, zgodnie z oceną ryzyka, o której mowa w art. 9, zainteresowane właściwe organy mogą zdecydować, że obowiązek określony w ust. 1 niniejszego artykułu ma zostać spełniony na szczeblu regionalnym, a nie krajowym. W takim przypadku opracowuje się wspólne plany

działań zapobiegawczych zgodnie z art. 4 ust. 3. Zastosowanie ma pkt 5 załącznika I.

4. Każdy właściwy organ po konsultacji z odpowiednimi przedsiębiorstwami gazowymi niezwłocznie informuje Komisję o wszelkich przypadkach niespełnienia wymogu określonego w ust. 1 oraz informuje Komisję o powodach niespełnienia.

5. Operatorzy systemów przesyłowych udostępnią stałą zdolność przepływu w obu kierunkach na wszystkich transgranicznych połączeniach międzysystemowych pomiędzy państwami członkowskimi możliwie jak najszybciej i nie później niż dnia 3 grudnia 2013 r., z wyjątkiem:

a) przypadków takich jak podłączenia do instalacji produkcyjnych, instalacji LNG i sieci dystrybucji; lub

b) przypadku przyznania odstępstwa zgodnie z art. 7.

W terminie do dnia 3 grudnia 2013 r. operatorzy systemów przesyłowych gazu dostosowują funkcjonowanie części lub całości systemów przesyłowych, aby umożliwić fizyczny dwukierunkowy przepływ gazu na połączeniach transgranicznych.

6. W przypadku gdy zdolność przepływu w obu kierunkach na danym transgranicznym połączeniu wzajemnym już istnieje lub jest w trakcie budowy, dotyczący tych połączeń obowiązek, o którym mowa w ust. 5 akapit pierwszy, uznaje się za spełniony, z wyjątkiem sytuacji, w której zwiększenia zdolności przesyłowej żąda jedno lub więcej państw członkowskich ze względu na bezpieczeństwo dostaw. W przypadku skierowania takiego żądania o zwiększenie zdolności przesyłowej zastosowanie ma procedura określona w art. 7.

7. Państwo członkowskie lub właściwy organ, jeżeli taka jest decyzja państwa członkowskiego, zapewnia, by na pierwszym etapie następowało badanie rynku w sposób przejrzysty, szczegółowy i pozbawiony cech dyskryminacji celem sprawdzenia, czy wymaga on inwestycji w infrastrukturę potrzebnych do spełnienia wymogów określonych w ust. 1 oraz 5.

8. W celu zapewnienia odpowiednich bodźców krajowe organy regulacyjne uwzględniają faktycznie poniesione koszty spełnienia wymogów określonych w ust. 1 oraz koszty wdrożenia stałej zdolności przepływu w obu kierunkach przy ustalaniu lub zatwierdzaniu taryf lub metodologii, w przejrzysty i szczegółowy sposób, zgodnie z art. 41 ust. 8 dyrektywy 2009/73/WE oraz art. 13 rozporządzenia (WE) nr 715/2009. O ile rynek nie wymaga inwestycji dla uzyskania zdolności przepływu w obu kierunkach i w przypadku gdy inwestycja ta pociąga za sobą koszty w większej liczbie państw członkowskich lub w jednym państwie członkowskim na korzyść jednego lub większej liczby państw członkowskich, o podziale kosztów wspólnie zdecydowały krajowe organy regulacyjne wszystkich państw członkowskich, których to dotyczy, przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji inwestycyjnej. Przy podziale kosztów w szczególności uwzględnia się rozkład korzyści płynących z inwestycji w infrastrukturę na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa dostaw do zainteresowanych państw członkowskich. Stosuje się art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 713/2009.

9. Właściwy organ zapewnia, aby każda nowa infrastruktura przesyłowa przyczyniała się do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw poprzez rozwinięcie dobrze połączonej sieci, w tym w razie potrzeby poprzez zapewnienie wystarczającej liczby transgranicznych punktów wejścia i punktów wyjścia zgodnie z popytem na rynku i zidentyfikowanymi czynnikami ryzyka. W razie potrzeby właściwy organ określa w ocenie ryzyka, gdzie zlokalizowane są wewnętrzne „wąskie gardła” oraz czy krajowe punkty wejścia i infrastruktura, w szczególności sieci przesyłowe, umożliwiają krajowe przepływy gazu na wypadek wystąpienia zakłóceń największej pojedynczej infrastruktury gazowniczej określonej w ocenie ryzyka.

10. W ramach wyjątku Luksemburg, Słowenia i Szwecja nie są związane wymogiem przewidzianym w ust. 1 niniejszego artykułu, ale dokładają starań, aby go spełnić, przy zapewnianiu dostaw gazu do odbiorców chronionych zgodnie z art. 8. Wyjątek ten ma zastosowanie dopóki:

- a) w przypadku Luksemburga: posiada on przynajmniej dwa połączenia z innymi państwami członkowskimi, co najmniej dwa różne źródła dostaw i nie posiada urządzeń do składowania gazu lub instalacji LNG na swoim terytorium;
- b) w przypadku Słowenii: posiada ona przynajmniej dwa połączenia z innymi państwami członkowskimi, co najmniej dwa różne źródła dostaw i nie posiada urządzeń do składowania gazu lub instalacji LNG na swoim terytorium;
- c) w przypadku Szwecji: nie posiada ona na swoim terytorium sieci przesyłowej do innego państwa członkowskiego, roczne wewnętrzne zużycie gazu brutto wynosi mniej niż 2 Mtoe i mniej niż 5 % całkowitego zużycia energii pierwotnej pochodzi z gazu.

Te trzy państwa członkowskie zapewniają w sposób przejrzysty, szczegółowy i pozbawiony cech dyskryminacji regularne badania rynku na potrzeby inwestycji w infrastrukturę i upubliczniają wyniki tych badań.

Państwa członkowskie, o których mowa w akapicie pierwszym, informują Komisję o wszystkich zmianach dotyczących określonych w tym akapicie warunków. Wyjątek określony w akapicie pierwszym przestaje obowiązywać, jeżeli przynajmniej jeden z tych warunków przestanie być spełniany.

Do dnia 3 grudnia 2018 r. każde z państw członkowskich, o których mowa w akapicie pierwszym, przekazuje Komisji sprawozdanie opisujące sytuację w zakresie odpowiednich warunków określonych w tym akapicie oraz perspektywy dotyczące spełnienia wymogu określonego w ust. 1, biorąc pod uwagę gospodarczy wpływ spełnienia standardu w zakresie infrastruktury, wyniki badania rynku i rozwój rynku gazu oraz projekty infrastruktury gazowniczej w regionie. Na podstawie tego sprawozdania i jeżeli odpowiednie warunki określone w akapicie pierwszym niniejszego ustępu są nadal spełnione, Komisja może zdecydować o dalszym stosowaniu wyjątku określonego w akapicie pierwszym przez kolejne cztery lata. W przypadku pozytywnej decyzji procedurę określoną w niniejszym akapicie powtarza się po czterech latach.

Artykuł 7

Procedura wdrażania zdolności przepływu w obu kierunkach lub ubiegania się o zastosowanie odstępstwa

1. W przypadku każdego transgranicznego połączenia wzajemnego między państwami członkowskimi, z wyjątkiem połączeń objętych odstępstwem na mocy art. 6 ust. 5 lit. a), i przypadków, w których zdolność przepływu w obu kierunkach już istnieje lub jest w trakcie budowy oraz w których jedno lub więcej państw członkowskich nie wystąpiło o zwiększenie zdolności przesyłowej ze względów bezpieczeństwa, operatorzy systemu przesyłowego w terminie do dnia 3 marca 2012 r. przedkładają swoim państwom członkowskim lub, jeżeli państwa członkowskie tak postanowią, swoim właściwym organom lub organom regulacyjnym (zwanym dalej łącznie w niniejszym artykule „odnośnymi organami”), po konsultacji ze wszystkimi innymi odnośnymi operatorami systemu przesyłowego:

- a) propozycję wdrożenia zdolności przepływu w obu kierunkach odnoszącą się do przepływu w kierunku przeciwnym do głównego („zdolność odwrócenia przepływu”); lub
- b) wniosek o przyznanie odstępstwa od obowiązku wdrożenia zdolności przepływu w obu kierunkach.

2. Propozycja wdrożenia zdolności odwrócenia przepływu lub wniosek o przyznanie odstępstwa, o których mowa w ust. 1, opierają się na ocenie zapotrzebowania rynkowego, prognoz dotyczących popytu i podaży, warunków technicznych, kosztów związanych ze zdolnością odwrócenia przepływu, w tym związanego z nią wzmocnienia systemu przesyłowego, oraz korzyści dla bezpieczeństwa dostaw, przy uwzględnieniu również, w odpowiednich przypadkach, ewentualnego wpływu zdolności odwrócenia przepływu i innych możliwych środków na standard w zakresie infrastruktury, o którym mowa w art. 6, w przypadku państw członkowskich, którym zastosowanie odwrócenia przepływu przyniosłoby korzyści.

3. Odnośny organ, który otrzymał propozycję wdrożenia zdolności odwrócenia przepływu lub wniosek o przyznanie odstępstwa, powiadamia niezwłocznie odnośne organy pozostałych państw członkowskich, które na podstawie oceny ryzyka mogłyby również czerpać korzyści z powstałych w wyniku odwrócenia przepływu zdolności przesyłowych, oraz Komisję o otrzymaniu takiej propozycji lub takiego wniosku. Dany odnośny organ umożliwia wyżej wymienionym odnośnym organom oraz Komisji wydanie opinii w okresie czterech miesięcy od daty otrzymania tego powiadomienia.

4. W ciągu dwóch miesięcy od zakończenia okresu, o którym mowa w ust. 3, odnośny organ na podstawie kryteriów określonych w ust. 2 i oceny ryzyka przeprowadzonej zgodnie z art. 9, a także dokładnie uwzględniając opinie otrzymane zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu i biorąc pod uwagę kwestie, które nie są natury ściśle gospodarczej, takie jak bezpieczeństwo dostaw gazu i przyczynienie się do rozwoju wewnętrznego rynku gazu:

- a) przyznaje odstępstwo, jeżeli zdolność odwrócenia przepływu nie zwiększa znacząco bezpieczeństwa dostaw do żadnego państwa członkowskiego lub regionu lub jeżeli koszty inwestycji znacząco przewyższałyby ewentualne korzyści dla bezpieczeństwa dostaw; lub
- b) przyjmuje propozycję wdrożenia zdolności odwrócenia przepływu; lub
- c) zwraca się do operatora systemu przesyłowego o zmianę propozycji.

Odnośny organ bezzwłocznie powiadamia o swojej decyzji Komisję, podając wszystkie istotne informacje uzasadniające decyzję i załączając opinie otrzymane zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu. Odnośne organy dokładają starań, aby zapewnić, by decyzje, które są ze sobą powiązane i dotyczą tych samych połączeń wzajemnych lub gazociągów wzajemnie połączonych, nie były ze sobą sprzeczne.

5. W terminie dwóch miesięcy od otrzymania tego powiadomienia i w przypadku wystąpienia rozbieżności pomiędzy decyzjami odnośnego organu a opiniami innych odnośnych organów Komisja może zażądać od odnośnego organu zmiany jego decyzji. Okres ten może być przedłużony o jeden dodatkowy miesiąc, jeżeli Komisja zażąda dodatkowych informacji. Wszelkie propozycje Komisji zawierające żądanie zmiany decyzji odnośnego organu przedstawiane są na podstawie elementów i kryteriów określonych w ust. 2 i ust. 4 lit. a) i biorą pod uwagę powody decyzji odnośnego organu. Odnośny organ spełnia żądanie, zmieniając swoją decyzję w terminie czterech tygodni. W wypadku gdy Komisja nie podejmie działań w tym dwumiesięcznym terminie, uważa się, że nie zgłasza ona zastrzeżeń do decyzji odnośnego organu.

6. Jeżeli potrzebna jest dodatkowa zdolność odwrócenia przepływu zgodnie z wynikami oceny ryzyka przeprowadzonej zgodnie z art. 9, procedura określona w ust. 1–5 niniejszego artykułu zostaje powtórzona na wniosek operatora systemu przesyłowego, odnośnego organu lub Komisji.

7. Komisja i odnośne organy zachowują zawsze poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

Artykuł 8

Standard w zakresie dostaw

1. Właściwy organ zobowiązuje określone przez siebie przedsiębiorstwa gazowe do podjęcia środków w celu zapewnienia dostaw gazu odbiorcom chronionym z danego państwa członkowskiego w następujących przypadkach:

- a) ekstremalnych temperatur w siedmiodniowym okresie szczytowego zapotrzebowania, występującym z prawdopodobieństwem statystycznym raz na 20 lat;
- b) każdego przynajmniej trzydziestodniowego okresu nadzwyczajnie wysokiego zapotrzebowania na gaz występującego z prawdopodobieństwem statystycznym raz na 20 lat; oraz
- c) przynajmniej trzydziestodniowego okresu w przypadku wystąpienia zakłóceń w największej pojedynczej infrastrukturze gazowniczej w przeciętnych warunkach w okresie zimowym.

Właściwy organ określa przedsiębiorstwa gazowe, o których mowa w akapicie pierwszym, w terminie do dnia 3 czerwca 2012 r.

2. Każdy podwyższony standard w zakresie dostaw przekraczający 30 dni dla okresów, o których mowa w ust. 1 lit. b) i c), lub każdy dodatkowy wymóg nałożony ze względu na bezpieczeństwo dostaw gazu opierają się na ocenie ryzyka, o której mowa w art. 9, znajdując odzwierciedlenie w planie działań zapobiegawczych oraz:

- a) są zgodne z art. 3 ust. 6;
- b) nie zakłócają nadmiernie konkurencji ani nie utrudniają funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu;
- c) nie wpływają niekorzystnie na zdolność każdego innego państwa członkowskiego do zaopatrywania swoich odbiorców chronionych zgodnie z niniejszym artykułem w przypadku sytuacji nadzwyczajnej w skali kraju, regionu lub Unii; oraz
- d) są zgodne z kryteriami określonymi w art. 11 ust. 5 w przypadku sytuacji nadzwyczajnej w Unii lub w regionie.

W duchu solidarności właściwy organ określa w planie działań zapobiegawczych i planie na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, w jaki sposób podwyższony standard w zakresie dostaw lub dodatkowy wymóg nałożony na przedsiębiorstwa gazowe mogą zostać tymczasowo obniżone w przypadku sytuacji nadzwyczajnej w Unii lub w regionie.

3. Po upływie okresów określonych przez właściwy organ zgodnie z ust. 1 i 2 lub na bardziej rygorystycznych warunkach niż określone w ust. 1 właściwy organ i przedsiębiorstwa gazowe starają się zapewnić jak najdłuższą ciągłość dostaw, w szczególności, do odbiorców chronionych.

4. Nałożone na przedsiębiorstwa gazowe obowiązki związane ze spełnieniem określonych w niniejszym artykule standardów w zakresie dostaw muszą być pozbawione cech dyskryminacji i nie mogą stanowić nadmiernego obciążenia dla tych przedsiębiorstw.

5. Stosownie do okoliczności przedsiębiorstwa gazowe mogą spełnić te wymogi na szczeblu regionalnym lub unijnym. Właściwy organ nie wymaga, aby standardy określone w niniejszym artykule były spełnione na bazie infrastruktury znajdującej się wyłącznie na obszarze jego właściwości.

6. Właściwy organ zapewnia, by warunki dostaw do odbiorców chronionych nie naruszały prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu, a cena odpowiadała wartości rynkowej dostaw.

Artykuł 9

Ocena ryzyka

1. W terminie do dnia 3 grudnia 2011 r. każdy właściwy organ dokonuje w oparciu o następujące wspólne elementy pełnej oceny ryzyka związanego z bezpieczeństwem dostaw gazu w jego państwie członkowskim:

- a) z zastosowaniem standardów określonych w art. 6 i 8, wskazując wzór obliczenia N-1, przyjęte założenia, w tym założenia dla wzoru obliczenia N-1 na szczeblu regionalnym, oraz dane niezbędne do tego obliczenia;
- b) z uwzględnieniem wszystkich stosownych okoliczności krajowych i regionalnych, w szczególności wielkości rynku, układu sieci, rzeczywistych przepływów, w tym przepływów wyjściowych z danego państwa członkowskiego, możliwości fizycznego przepływu gazu w dwóch kierunkach, w tym wynikającej stąd ewentualnej potrzeby wzmocnienia systemu przesyłowego, możliwości produkcyjnych i magazynowych oraz roli gazu w koszyku energetycznym, w szczególności w odniesieniu do systemów ciepłowniczych i produkcji energii elektrycznej oraz funkcjonowania przemysłu, a także aspektów bezpieczeństwa i jakości gazu;
- c) przewidując różne scenariusze nadzwyczajnie wysokiego zapotrzebowania na gaz i zakłóceń w dostawach, takie jak awaria głównej infrastruktury przesyłowej, instalacji magazynowych lub terminali LNG oraz zakłócenia w dostawach z państw trzecich, z uwzględnieniem historii wydarzeń tego typu, ich prawdopodobieństwa, pory roku, częstotliwości i długości ich trwania, a także, w stosownych przypadkach, zagrożeń geopolitycznych, oraz oceniając prawdopodobne skutki tych scenariuszy;
- d) analizując wzajemne oddziaływanie i korelację zagrożeń z innymi państwami członkowskimi, w tym między innymi dotyczące połączeń wzajemnych, dostaw transgranicznych,

transgranicznego dostępu do instalacji magazynowych oraz zdolności przepływu w obu kierunkach;

- e) biorąc pod uwagę maksymalną przepustowość połączeń wzajemnych w każdym granicznym punkcie wejścia i punkcie wyjścia.

2. W przypadku stosowania art. 4 ust. 3 właściwe organy, których to dotyczy, dokonują również wspólnej oceny ryzyka na szczeblu regionalnym.

3. Przedsiębiorstwa gazowe, odbiorcy przemysłowi gazu, odpowiednie organizacje reprezentujące interesy gospodarstw domowych i odbiorców przemysłowych gazu, a także państwa członkowskie oraz krajowy organ regulacyjny (o ile nie jest nim właściwy organ) współpracują z właściwym organem i na żądanie przekazują mu wszystkie niezbędne informacje na potrzeby oceny ryzyka.

4. Ocenę ryzyka uaktualnia się po raz pierwszy najpóźniej 18 miesięcy po przyjęciu planów działań zapobiegawczych oraz planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, o których mowa w art. 4, a następnie co dwa lata, przed dniem 30 września danego roku, chyba że okoliczności wymagają częstszej oceny. W ocenie ryzyka uwzględnia się postępy inwestycji niezbędnych do sprostania standardowi w zakresie infrastruktury określonego w art. 6 oraz specyficzne dla danego państwa problemy, jakie wystąpiły w trakcie wdrażania nowych alternatywnych rozwiązań.

5. Ocena ryzyka, łącznie z jej uaktualnionymi wersjami, jest niezwłocznie udostępniana Komisji.

Artykuł 10

Plan na wypadek sytuacji nadzwyczajnej i stany kryzysowe

1. Krajowe oraz wspólne plany na wypadek sytuacji nadzwyczajnej:

- a) oparte są na stanach kryzysowych określonych w ust. 3;
- b) zawierają określenie ról i odpowiedzialności przedsiębiorstw gazowych i odbiorców przemysłowych gazu, w tym odpowiednich producentów energii elektrycznej, z uwzględnieniem różnego stopnia, w jakim są dotknięte w przypadku zakłóceń w dostawach gazu, oraz ich współpracy z właściwymi organami i – w stosownych przypadkach – z krajowymi organami regulacyjnymi w każdym ze stanów kryzysowych określonych w ust. 3;
- c) zawierają określenie ról i odpowiedzialności właściwych organów oraz pozostałych podmiotów, którym powierzono zadania określone w art. 2 ust. 2, w każdym ze stanów kryzysowych określonych w ust. 3 niniejszego artykułu;

- d) zapewniają przedsiębiorstwom gazowym i odbiorcom przemysłowym gazu wystarczające możliwości reagowania w każdym ze stanów kryzysowych;
- e) określają w stosownych przypadkach środki i działania, jakie mają zostać podjęte w celu złagodzenia możliwego wpływu zakłócenia w dostawie gazu na działanie sieci ciepłowniczych oraz na dostawę energii elektrycznej wytwarzanej z gazu;
- f) zawierają określenie szczegółowych procedur postępowania i środków jakie mają być powzięte w przypadku poszczególnych stanów kryzysowych, w tym odpowiednie schematy obiegu informacji;
- g) zawierają wskazanie podmiotu lub zespołu zarządzającego w sytuacji kryzysowej i określenie jego roli;
- h) zawierają określenie udziału środków rynkowych, w szczególności wyszczególnionych w załączniku II, w opanowaniu sytuacji w stanie alarmowym i w opanowaniu sytuacji w stanie nadzwyczajnym;
- i) zawierają określenie udziału środków nierynkowych, planowanych lub przewidzianych do wdrożenia dla stanu nadzwyczajnego, w szczególności wyszczególnionych w załączniku III, oraz ocenę, na ile rozwiązanie sytuacji kryzysowej wymaga zastosowania takich środków nierynkowych, oszacowanie ich skutków oraz określenie procedur ich wdrożenia, uwzględniając fakt, że środki nierynkowe stosuje się jedynie wtedy, gdy same mechanizmy rynkowe nie są już w stanie zapewnić dalszych dostaw, w szczególności do odbiorców chronionych;
- j) zawierają opis mechanizmów współpracy z innymi państwami członkowskimi dla poszczególnych stanów kryzysowych;
- k) zawierają szczegółowy opis nałożonych na przedsiębiorstwa gazowe obowiązków w zakresie sprawozdawczości w sytuacjach stanu alarmowego i stanu nadzwyczajnego;
- l) ustalają wykaz określonych z góry działań na rzecz zapewnienia dostępności gazu w przypadku sytuacji nadzwyczajnej, w tym umów handlowych pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w takich działaniach oraz w stosownych przypadkach mechanizmów kompensacyjnych dla przedsiębiorstw gazowych, z należyтым uwzględnieniem poufności danych szczególnie chronionych. Działania takie mogą obejmować umowy transgraniczne pomiędzy państwami członkowskimi lub przedsiębiorstwami gazowymi.
2. Krajowe oraz wspólne plany na wypadek sytuacji nadzwyczajnej podlegają aktualizacji co dwa lata, chyba że okoliczności wymagają częstszej aktualizacji, i uwzględniają uaktualnioną ocenę ryzyka. Przed przyjęciem zaktualizowanych planów przeprowadza się konsultacje między właściwymi organami przewidziane w art. 4 ust. 2.
3. Określa się następujące trzy podstawowe stany kryzysowe:
- a) stan wczesnego ostrzeżenia: gdy istnieją konkretne, poważne i wiarygodne informacje, że może dojść do zdarzenia, które prawdopodobnie doprowadzi do znacznego pogorszenia sytuacji w zakresie dostaw i prawdopodobnie doprowadzi do wywołania stanu alarmowego lub stanu nadzwyczajnego; stan wczesnego ostrzeżenia może zostać aktywowany poprzez mechanizm wczesnego ostrzegania;
- b) stan alarmowy: gdy wystąpi zakłócenie w dostawach lub nadzwyczajnie wysokie zapotrzebowanie na gaz, które prowadzi do znacznego pogorszenia sytuacji w zakresie dostaw, ale rynek nadal jest w stanie poradzić sobie z tym zakłóceniem lub sprostać zapotrzebowaniu bez potrzeby stosowania środków nierynkowych;
- c) stan nadzwyczajny: w przypadku nadzwyczajnie wysokiego zapotrzebowania na gaz lub znacznego zakłócenia w dostawach, lub innego znacznego pogorszenia sytuacji w zakresie dostaw oraz w przypadku gdy zastosowano wszystkie stosowne środki rynkowe, ale dostawy gazu są niewystarczające do zaspokojenia pozostałego zapotrzebowania na gaz, tak że jest konieczne wprowadzenie dodatkowo środków nierynkowych, aby zabezpieczyć dostawy gazu, w szczególności do odbiorców chronionych, zgodnie z art. 8.
4. Krajowe i wspólne plany na wypadek sytuacji nadzwyczajnej gwarantują utrzymanie transgranicznego dostępu do infrastruktury zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 715/2009, na ile jest to możliwe pod względem technicznym i ze względów bezpieczeństwa, w przypadku sytuacji nadzwyczajnej. Plany te muszą być zgodne z art. 3 ust. 6 niniejszego rozporządzenia i nie mogą wprowadzać żadnych środków w niewłaściwy sposób ograniczających przepływ gazu przez granice.
5. W przypadku ogłoszenia przez właściwy organ jednego ze stanów kryzysowych, o których mowa w ust. 3, niezwłocznie powiadamia on Komisję i przekazuje jej wszystkie niezbędne informacje, w szczególności informacje dotyczące działań, które zamierza podjąć. W przypadku sytuacji nadzwyczajnej, która może doprowadzić do zwrócenia się o pomoc do Unii i państw członkowskich, właściwy organ danego państwa członkowskiego niezwłocznie powiadamia Centrum Monitorowania i Informacji w zakresie Ochrony Ludności w Komisji.
6. W przypadku ogłoszenia stanu nadzwyczajnego właściwy organ realizuje określone z góry działania zgodnie z planem na wypadek sytuacji nadzwyczajnej i niezwłocznie powiadamia Komisję w szczególności o działaniach, które zamierza podjąć zgodnie z ust. 1. W należytych uzasadnionych nadzwyczajnych okolicznościach właściwy organ może podjąć działanie odbiegające od planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej. Właściwy organ niezwłocznie powiadamia Komisję o wszelkich takich działaniach i przedstawia ich uzasadnienie.

7. Państwa członkowskie, a w szczególności właściwe organy zapewniają, by:

- a) w żadnym momencie nie wprowadzano środków w nieuprawniony sposób ograniczających przepływ gazu w ramach rynku wewnętrznego;
- b) nie wprowadzano środków, które mogłyby poważnie zagrozić zaopatrzeniu w gaz w innym państwie członkowskim; oraz
- c) został utrzymany transgraniczny dostęp do infrastruktury zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 715/2009, na ile jest to możliwe pod względem technicznym i ze względów bezpieczeństwa, zgodnie z planem na wypadek sytuacji nadzwyczajnej.

8. Komisja możliwie jak najszybciej, a każdym razie w ciągu pięciu dni od otrzymania informacji, o której mowa w ust. 5, od właściwego organu weryfikuje, czy ogłoszenie stanu nadzwyczajnego jest uzasadnione zgodnie z ust. 3 lit. c) i czy podjęte środki są w możliwie jak największym stopniu zgodne z działaniami wymienionymi w planie na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, i czy nie nakładają nieuzasadnionych obciążeń na przedsiębiorstwa gazowe oraz czy są zgodne z ust. 7. Komisja może na wniosek właściwego organu, przedsiębiorstwa gazowego lub z inicjatywy własnej zwrócić się do właściwego organu o modyfikację środków sprzecznych z warunkami określonymi w ust. 7 i w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu. Komisja może zażądać od właściwego organu odwołania stanu nadzwyczajnego, jeśli uzna, że jego ogłoszenie nie jest on lub przestało być uzasadnione zgodnie z ust. 3 lit. c).

W terminie trzech dni od powiadomienia go o żądaniu Komisji właściwy organ dokonuje zmiany podjętych środków i informuje o tym Komisję lub informuje Komisję, dlaczego nie zgadza się z jej żądaniem. W takim przypadku Komisja może w ciągu trzech dni zmienić lub wycofać swój wniosek lub zwołać celem omówienia danej kwestii posiedzenie właściwego organu lub, w stosownych przypadkach, właściwych organów, których to dotyczy, oraz, jeżeli Komisja uzna to za stosowne, Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu. Komisja przedstawia szczegółowe uzasadnienie żądania dokonania zmiany działania. Właściwy organ w pełni bierze pod uwagę stanowisko Komisji. Jeżeli ostateczna decyzja właściwego organu odbiega od stanowiska Komisji, właściwy organ przedstawia uzasadnienie tej decyzji.

Artykuł 11

Reakcje Unii i reakcje na szczeblu regionalnym w sytuacji nadzwyczajnej

1. Na wniosek jednego z właściwych organów, który ogłosił stan nadzwyczajny, oraz po weryfikacji zgodnie z art. 10 ust. 8 Komisja może ogłosić stan nadzwyczajny w Unii lub stan nadzwyczajny w regionie w odniesieniu do szczególnie dotknię-

tego regionu geograficznego. Na wniosek co najmniej dwóch właściwych organów, które ogłosiły stan nadzwyczajny, oraz po weryfikacji zgodnie z art. 10 ust. 8 i jeżeli przyczyną ogłoszenia tych stanów nadzwyczajnych są powiązane, Komisja ogłasza, stosownie do okoliczności, stan nadzwyczajny w Unii lub w regionie. We wszystkich przypadkach korzystając ze środków komunikacji najbardziej odpowiednich do sytuacji, Komisja zbiera opinie i należyście uwzględnia wszystkie istotne informacje otrzymane od pozostałych właściwych organów. Jeżeli Komisja oceni, że stan faktyczny, który wcześniej powodował konieczność ogłoszenia stanu nadzwyczajnego w Unii lub stanu nadzwyczajnego w regionie nie uzasadnia już utrzymania stanu nadzwyczajnego, Komisja ogłasza jego zakończenie w Unii lub w regionie. We wszystkich przypadkach Komisja uzasadnia swoją decyzję i informuje o niej Radę.

2. Natychmiast po ogłoszeniu stanu nadzwyczajnego w Unii lub stanu nadzwyczajnego w regionie Komisja zwołuje posiedzenie Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu. W okresie stanu nadzwyczajnego w Unii lub w regionie, na wniosek co najmniej trzech państw członkowskich Komisja może ograniczyć uczestnictwo w całym posiedzeniu Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu lub w jego części do przedstawicieli państw członkowskich i właściwych organów.

3. Podczas stanu nadzwyczajnego w Unii lub stanu nadzwyczajnego w regionie, o których mowa w ust. 1, Komisja zapewnia koordynację działań właściwych organów, w pełni uwzględniając istotne informacje uzyskane w ramach i w wyniku konsultacji z Grupą Koordynacyjną ds. Gazu. W szczególności Komisja:

- a) zapewnia wymianę informacji;
- b) zapewnia, aby działania podejmowane na szczeblu państw członkowskich i na szczeblu regionalnym były spójne i skuteczne w stosunku do szczebla unijnego; oraz
- c) koordynuje działania dotyczące państw trzecich.

4. Komisja może zwołać grupę ds. zarządzania kryzysowego, w której skład wchodzi podmioty zarządzania kryzysowego, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. g), z państw członkowskich dotkniętych sytuacją nadzwyczajną. W porozumieniu z podmiotami zarządzającymi w sytuacji kryzysowej Komisja może zwrócić się o uczestnictwo do innych odpowiednich podmiotów. Komisja zapewnia regularne informowanie Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu o pracach podjętych przez grupę ds. zarządzania kryzysowego.

5. Państwa członkowskie, a w szczególności właściwe organy zapewniają, by:

- a) w żadnym momencie nie wprowadzano środków w nieuprawniony sposób ograniczających przepływ gazu w ramach rynku wewnętrznego, zwłaszcza przepływ gazu na dotknięte rynki;

b) nie wprowadzono środków, które mogłyby poważnie zagrozić zaopatrzeniu w gaz w innym państwie członkowskim; oraz

c) utrzymany został transgraniczny dostęp do infrastruktury zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 715/2009, na ile jest to możliwe pod względem technicznym i ze względów bezpieczeństwa, zgodnie z planem na wypadek sytuacji nadzwyczajnej.

6. Jeżeli na wniosek właściwego organu lub przedsiębiorstwa gazowego, lub z inicjatywy własnej Komisja uznaje, że w sytuacji nadzwyczajnej na szczeblu Unii lub regionu działania podjęte przez państwo członkowskie lub właściwy organ lub postępowanie przedsiębiorstwa gazowego są sprzeczne z ust. 5, Komisja zwraca się do tego państwa członkowskiego lub właściwego organu o zmianę tych działań lub o podjęcie działań w celu zapewnienia zgodności z ust. 5, podając uzasadnienie. W każdym momencie należy uwzględnić konieczność zapewnienia bezpiecznego działania systemu gazowniczego.

W terminie trzech dni od powiadomienia go o żądaniu Komisji państwo członkowskie lub właściwy organ dokonuje zmiany podjętych działań i informuje o tym Komisję lub uzasadnia, dlaczego nie zgadza się z jej żądaniem. W takim przypadku Komisja może w ciągu trzech dni zmodyfikować lub wycofać swoje żądanie lub zwołać posiedzenie przedstawicieli państwa członkowskiego lub właściwego organu oraz, jeżeli Komisja uzna to za konieczne, Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu celem omówienia kwestii. Komisja przedstawia szczegółowe uzasadnienie żądania dokonania zmiany działania. Państwo członkowskie lub właściwy organ w pełni biorą pod uwagę stanowisko Komisji. Jeżeli ostateczna decyzja właściwego organu lub państwa członkowskiego odbiega od stanowiska Komisji, właściwy organ lub państwo członkowskie przedstawiają uzasadnienie tej decyzji.

7. Komisja, po skonsultowaniu się z Grupą Koordynacyjną ds. Gazu, sporządza stałą listę rezerwową członków grupy zadaniowej ds. monitorowania, na której znajdą się eksperci branżowi oraz przedstawiciele Komisji. Grupa ta może zostać zwołana w razie potrzeby poza terytorium Unii, a jej zadaniem jest monitorowanie przepływu gazu do Unii oraz przedstawianie sprawozdań na ten temat, we współpracy z państwami trzecimi będącymi dostawcami i państwami tranzytu.

8. Właściwy organ przekazuje Centrum Monitorowania i Informacji w zakresie Ochrony Ludności w Komisji informacje o ewentualnym zapotrzebowaniu na pomoc. Centrum Monitorowania i Informacji w zakresie Ochrony Ludności dokonuje oceny sytuacji ogólnej i przedstawia porady dotyczące pomocy, jakiej należy udzielić najbardziej dotkniętym państwom członkowskim oraz – w stosownych przypadkach – państwom trzecim.

Artykuł 12

Grupa Koordynacyjna ds. Gazu

1. W celu ułatwienia koordynacji środków dotyczących bezpieczeństwa dostaw gazu ustanawia się Grupę Koordynacyjną ds. Gazu. Grupa składa się z przedstawicieli państw członkowskich, w szczególności ich właściwych organów, a także Agencji, ENTSO gazu i organizacji reprezentujących interesy przedmiotowej branży i zainteresowanych odbiorców. Komisja w porozumieniu z państwami członkowskimi decyduje o składzie grupy przy zachowaniu jej pełnej reprezentatywności. Komisja przewodniczy grupie. Grupa określa swój regulamin wewnętrzny.

2. Zgodnie z niniejszym rozporządzeniem z Grupą Koordynacyjną ds. Gazu przeprowadza się konsultacje oraz wspiera ona Komisję zwłaszcza w następujących kwestiach:

- a) bezpieczeństwo dostaw gazu w każdym czasie, a w szczególności w sytuacjach nadzwyczajnych;
- b) wszelkie informacje istotne dla bezpieczeństwa dostaw gazu na szczeblach krajowym, regionalnym i unijnym;
- c) sprawdzone rozwiązania i ewentualne wytyczne dla wszystkich zaangażowanych stron;
- d) poziom bezpieczeństwa dostaw, poziomy odniesienia i metody oceny;
- e) scenariusze krajowe, regionalne i unijne oraz testowanie poziomu gotowości;
- f) ocena planów działań zapobiegawczych i planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej oraz wdrażanie środków przewidzianych w tych planach;
- g) koordynacja środków na wypadek stanu nadzwyczajnego w Unii, z państwami trzecimi będącymi stronami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Energetyczną oraz z innymi państwami trzecimi;
- h) pomoc, jakiej należy udzielić najbardziej dotkniętym państwom członkowskim.

3. Komisja regularnie zwołuje posiedzenia Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu i dzieli się z nią informacjami uzyskanymi od właściwych organów, zachowując przy tym poufność informacji istotnych ze względów handlowych.

Artykuł 13

Wymiana informacji

1. Jeżeli państwa członkowskie przewidują obowiązki świadczenia usług publicznych związane z bezpieczeństwem dostaw gazu, ogłaszają je w terminie do dnia 3 stycznia 2011 r. Wszelkie późniejsze aktualizacje lub dodatkowe obowiązki świadczenia usług publicznych związane z bezpieczeństwem dostaw gazu są również podawane do wiadomości publicznej niezwłocznie po ich przyjęciu przez państwa członkowskie.

2. W trakcie stanu nadzwyczajnego przedsiębiorstwa gazowe, których to dotyczy, codziennie udostępniają właściwemu organowi w szczególności następujące informacje:

- a) dzienne prognozy wielkości zapotrzebowania na gaz i dostaw gazu na kolejne trzy dni;
- b) wielkość dziennego przepływu gazu we wszystkich transgranicznych punktach wejścia i punktach wyjścia, a także we wszystkich punktach przyłączenia instalacji produkcyjnej, instalacji magazynowej lub terminala LNG do sieci w mln m³/dobę;
- c) wyrażony w dniach okres, przez który zgodnie z szacunkami mogą być zapewnione dostawy gazu odbiorcom chronionym.

3. W przypadku stanu nadzwyczajnego w Unii lub w regionie Komisja ma prawo zażądać od właściwego organu niezwłocznego przedstawienia co najmniej:

- a) informacji określonych w ust. 2;
- b) informacji na temat środków, jakie właściwy organ planuje podjąć i już podjął w celu złagodzenia skutków stanu nadzwyczajnego, oraz informacje na temat ich skuteczności;
- c) informacji na temat przekazanych innym właściwym organom wniosków o podjęcie dodatkowych środków;
- d) informacji na temat środków podjętych na wniosek innych właściwych organów.

4. Właściwe organy i Komisja zachowują poufność informacji istotnych ze względów handlowych.

5. Po zakończeniu stanu nadzwyczajnego właściwy organ najszybciej jak to możliwe, a najpóźniej sześć tygodni po odwo-

łaniu stanu nadzwyczajnego, przedstawia Komisji szczegółową ocenę tego stanu oraz skuteczności podjętych środków, w tym ocenę skutków gospodarczych stanu nadzwyczajnego, wpływu na branżę elektroenergetyczną oraz pomocy udzielonej Unii i państwu członkowskiemu lub od nich uzyskanej. Ocena ta jest udostępniana Grupie Koordynacyjnej ds. Gazu i jest uwzględniana w uaktualnieniach planów działań zapobiegawczych i planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej.

Komisja dokonuje analizy ocen właściwych organów i informuje państwa członkowskie, Parlament Europejski oraz Grupę Koordynacyjną ds. Gazu o wynikach tej analizy w zbiorczej formie.

6. W celu umożliwienia Komisji dokonania oceny sytuacji w zakresie bezpieczeństwa dostaw gazu na szczeblu unijnym:

- a) w terminie do dnia 3 grudnia 2011 r. państwa członkowskie przekazują Komisji istniejące umowy międzyrządowe zawarte z państwami trzecimi, które mają wpływ na rozwój infrastruktury gazowniczej i dostawy gazu. Przy zawieraniu nowych umów międzyrządowych z państwami trzecimi, które mają taki wpływ, państwa członkowskie informują Komisję;
- b) w przypadku istniejących umów, jak również nowych umów oraz zmian do istniejących umów, w terminie do dnia 3 grudnia 2011 r. przedsiębiorstwa gazowe przekazują zainteresowanym właściwym organom następujące informacje na temat umów zawartych z dostawcami z państw trzecich na okres ponad jednego roku:
  - (i) okres obowiązywania umowy;
  - (ii) łączne ilości gazu będące przedmiotem umowy, w skali roku oraz średnio miesięcznie;
  - (iii) w przypadku stanu alarmowego lub stanu nadzwyczajnego, maksymalne dzienne ilości gazu będące przedmiotem umowy;
  - (iv) określone w umowie punkty dostawy.

Właściwy organ przekazuje te dane Komisji w postaci zbiorczej. W przypadku zawierania nowych umów lub zmian w obowiązujących umowach przekazywany jest regularnie ponownie pełny zbiór danych, również w postaci zbiorczej. Właściwy organ i Komisja zapewniają poufność tych informacji.

*Artykuł 14***Monitorowanie przez Komisję**

Komisja stale monitoruje środki na rzecz bezpieczeństwa dostaw gazu i prowadzi sprawozdawczość na ten temat, zwłaszcza poprzez roczną ocenę sprawozdań, o których mowa w art. 5 dyrektywy 2009/73/WE, informacje związane z wdrażaniem art. 11 i art. 52 ust. 1 tej dyrektywy, a także informacje zawarte w ocenie ryzyka i planach działań zapobiegawczych i planach na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, które mają zostać opracowane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, w momencie kiedy będą one dostępne.

W terminie do dnia 3 grudnia 2014 r. Komisja, w oparciu o sprawozdanie, o którym mowa w art. 4 ust. 6, i po konsultacji z Grupą Koordynacyjną ds. Gazu:

- a) opracuje wnioski dotyczące możliwych sposobów poprawy bezpieczeństwa dostaw gazu na szczeblu Unii, możliwości przeprowadzenia ocen ryzyka i opracowania planów działań zapobiegawczych i planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej na szczeblu Unii i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wykonania niniejszego rozporządzenia, zawierające między innymi informacje na temat postępów poczynionych w zakresie wzajemnych połączeń rynkowych; oraz
- b) przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące ogólnej spójności planów działań zapobiegawczych i planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej państw członkowskich oraz ich wkład w przestrzeganie zasady solidarności i zapewnienie poziomu gotowości z punktu widzenia Unii.

Sprawozdanie zawierać będzie w stosownych przypadkach zalecenia w sprawie poprawy niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 15***Uchylenie**

Bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji i stosowania dyrektywy 2004/67/WE dyrektywa ta traci moc z dniem 2 grudnia 2010 r. z wyjątkiem art. 4 ust. 1 i 2 tej dyrektywy, które mają zastosowanie do czasu określenia przez zainteresowane

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 20 października 2010 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. BUZEK

Przewodniczący

państwa członkowskie odbiorców chronionych zgodnie z art. 2 ust. 1 niniejszego rozporządzenia i określenia przedsiębiorstw gazowych zgodnie z art. 8 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Niezależnie od akapitu pierwszego niniejszego artykułu art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy 2004/67/WE nie stosuje się po dniu 3 czerwca 2012 r.

*Artykuł 16***Odstępstwo**

Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do Malty i Cypru, dopóki na ich odpowiednie terytoria nie jest dostarczany gaz. W odniesieniu do Malty i Cypru terminy wynikające z art. 2 akapit drugi pkt 1, art. 3 ust. 2, art. 4 ust. 2 i 5, art. 6 ust. 1 i 5, art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 1 i art. 13 ust. 6 lit. a) i b) zaczną obowiązywać po upływie następujących okresów:

- a) art. 2 akapit drugi pkt 1, art. 3 ust. 2, art. 9 ust. 1, art. 13 ust. 6 lit. a) i b): 12 miesięcy;
- b) art. 4 ust. 2 i art. 8 ust. 1: 18 miesięcy;
- c) art. 4 ust. 5: 24 miesięcy;
- d) art. 6 ust. 5: 36 miesięcy;
- e) art. 6 ust. 1: 48 miesięcy;

od rozpoczęcia dostaw gazu na ich odpowiednie terytoria.

*Artykuł 17***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 6 ust. 8, art. 10 ust. 4 zdanie pierwsze, art. 10 ust. 7 lit. c) i art. 11 ust. 5 lit. c) wchodzi w życie z dniem 3 marca 2011 r.

ZAŁĄCZNIK I

OBLICZENIE WZORU N-1

1. Definicja wzoru N-1

Wzór N-1 opisuje zdolność techniczną infrastruktury gazowniczej do zaspokojenia całkowitego zapotrzebowania na gaz na obszarze analizowanym w przypadku zakłóceń w funkcjonowaniu pojedynczej największej infrastruktury gazowej w dniu nadzwyczajnie wysokiego zapotrzebowania, występującym statystycznie raz na 20 lat.

Infrastruktura gazownicza obejmuje sieć przesyłową gazu, w tym połączenia wzajemne, jak również instalacje produkcyjne, LNG i magazynowe przyłączone do obszaru analizowanego.

Zdolność techniczna⁽¹⁾ całej pozostałej dostępnej infrastruktury gazowniczej w przypadku zakłóceń w funkcjonowaniu pojedynczej największej infrastruktury gazowniczej powinna być co najmniej równa sumie całkowitego dziennego zapotrzebowania na gaz na obszarze analizowanym w dniu nadzwyczajnie wysokiego zapotrzebowania na gaz, występującym statystycznie raz na 20 lat.

Wyniki uzyskane zgodnie z poniższym wzorem N-1 powinny wynosić co najmniej 100 %.

2. Metoda obliczania wzoru N-1

$$N - 1[\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

3. Definicje parametrów stosowanych we wzorze N-1:

„Obszar analizowany” oznacza obszar geograficzny, dla którego oblicza się wzór N-1, określony przez właściwy organ.

Definicje po stronie popytu

„D_{max}” – całkowite dzienne zapotrzebowanie na gaz (w mln m³/dobę) na obszarze analizowanym w dniu nadzwyczajnie wysokiego zapotrzebowania na gaz, występującym statystycznie raz na 20 lat.

Definicje po stronie podaży

„EP_m” : zdolność techniczna punktów wejścia (w mln m³/dobę) poza instalacjami produkcyjnymi, LNG i magazynowymi, których dotyczą parametry P_m, S_m i LNG_m, oznacza sumę wartości zdolności technicznej wszystkich granicznych punktów wejścia zdolnych do zaopatrzenia w gaz obszaru analizowanego;

„P_m” : maksymalna techniczna zdolność produkcyjna (w mln m³/dobę) oznacza sumę maksymalnych wartości technicznej dziennej zdolności produkcyjnej wszystkich instalacji produkcyjnych, którą można dostarczyć do punktów wejścia na obszarze analizowanym;

„S_m” : maksymalna techniczna zdolność odbioru z instalacji magazynowych (w mln m³/dobę) oznacza sumę wartości maksymalnej technicznej dziennej zdolności odbioru ze wszystkich instalacji magazynowych, która może być dostarczona do punktów wejścia na obszarze analizowanym, z uwzględnieniem ich poszczególnych właściwości fizycznych;

„LNG_m” : maksymalna techniczna zdolność obioru z instalacji LNG (w mln m³/dobę) oznacza sumę wartości maksymalnej technicznej dziennej zdolności wysyłkowej wszystkich instalacji LNG na obszarze analizowanym, z uwzględnieniem elementów krytycznych, takich jak rozładunek, usługi pomocnicze, tymczasowe magazynowanie i regazyfikacja LNG oraz techniczna zdolność wysyłkowa do systemu;

„I_m” : zdolność techniczna pojedynczej największej infrastruktury gazowniczej (w mln m³/dobę) mającej największą zdolność zaopatrzenia obszaru analizowanego w gaz. Kiedy kilka infrastruktur gazowniczych jest połączonych ze wspólną infrastrukturą gazowniczą zintegrowaną w górę w kierunku zaopatrzenia lub w dół w kierunku rynku i nie mogą funkcjonować osobno, uważa się je za jedną infrastrukturę gazowniczą.

⁽¹⁾ Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 18 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 „zdolność techniczna” oznacza maksymalną zdolność ciągłą, jaką operator systemu przesyłowego może zaoferować użytkownikom sieci, biorąc pod uwagę integralność systemu i wymagania eksploatacyjne sieci przesyłowej.

4. Obliczanie wzoru N-1 przy użyciu środków po stronie popytu

$$N - 1[\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max} - D_{eff}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

Definicje po stronie popytu

„D_{eff}” część (w mln m³/dobę) D_{max}, którą w razie zakłócenia w dostawach można skutecznie i na czas pokryć za pomocą rynkowych środków po stronie popytu zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a) oraz art. 6 ust. 2.

5. Obliczanie wzoru N-1 na poziomie regionalnym

W odpowiednich przypadkach obszar analizowany, o którym mowa w pkt 3, rozszerza się na odpowiedni poziom regionalny określony przez właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich. Do obliczenia wzoru N-1 na poziomie regionalnym używa się pojedynczej największej infrastruktury gazowniczej służącej wspólnym interesom. Pojedyncza największa infrastruktura gazownicza służąca wspólnym interesom danego regionu oznacza największą infrastrukturę gazowniczą w tym regionie, która uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio w dostawach gazu do państw członkowskich tego regionu i jest zdefiniowana we wspólnym planie działań zapobiegawczych.

Obliczenia wzoru N-1 na poziomie regionalnym mogą zastąpić obliczenia wzoru N-1 na poziomie krajowym wyłącznie wtedy, gdy ze wspólnej oceny ryzyka wynika, że największa pojedyncza infrastruktura gazownicza służąca wspólnym interesom ma zasadnicze znaczenie dla zaopatrzenia w gaz wszystkich zainteresowanych państw członkowskich.

ZAŁĄCZNIK II

WYKAZ RYNKOWYCH ŚRODKÓW ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA DOSTAW GAZU

Przy opracowywaniu planu działań zapobiegawczych i planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej właściwy organ uwzględni wykaz środków określonych w niniejszym załączniku, które ma charakter orientacyjny i niewyczerpujący. Przy opracowywaniu planu działań zapobiegawczych i planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej właściwy organ należy uwzględnić oddziaływanie proponowanych środków na środowisko oraz, na tyle, na ile to możliwe, obejmuje priorytetem środki o najmniejszym oddziaływaniu na środowisko, biorąc pod uwagę aspekty bezpieczeństwa dostaw.

Środki dotyczące strony podaźowej:

- zwiększenie elastyczności produkcji,
- zwiększenie elastyczności importu,
- ułatwienie włączenia gazu z odnawialnych źródeł energii do infrastruktury sieci gazowych,
- komercyjne składowanie gazu – zdolność odbioru i ilość zmagazynowanego gazu,
- zdolność terminali LNG i maksymalna zdolność wysyłkowa,
- dywersyfikacja źródeł gazu i dróg dostawy gazu,
- odwrócenie przepływu,
- skoordynowane sterowanie ruchem sieciowym przez operatorów systemów przesyłowych,
- stosowanie umów krótko- i długoterminowych,
- inwestycje w infrastrukturę, w tym zapewnienie zdolności przepływu w obu kierunkach,
- postanowienia umowne mające zapewnić bezpieczeństwo dostaw gazu.

Środki dotyczące strony popytowej:

- stosowanie umów na usługi przerywane,
  - możliwość przestawienia się na inne paliwa, w tym wykorzystywanie paliw alternatywnych w elektrowniach przemysłowych i zakładach energetycznych,
  - dobrowolne zmniejszanie obciążenia (load shedding),
  - poprawa efektywności energetycznej,
  - większe wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.
-

ZAŁĄCZNIK III

WYKAZ NIERYNKOWYCH ŚRODKÓW ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA DOSTAW GAZU

Przy opracowywaniu planu działań zapobiegawczych i planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej właściwy organ uwzględni rolę następujących środków, zawartych w poniższym wykazie, który ma charakter orientacyjny i niewyczerpujący, wyłącznie dla stanu nadzwyczajnego:

Środki dotyczące strony podaźowej:

- wykorzystywanie rezerw strategicznych gazu,
- obowiązek wykorzystania zapasów paliw alternatywnych (np. zgodnie z dyrektywą Rady 2009/119/WE z dnia 14 września 2009 r. nakładającą na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej lub produktów ropopochodnych ⁽¹⁾),
- obowiązek wykorzystania energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł innych niż gaz,
- obowiązek zwiększenia poziomu produkcji,
- obowiązkowy odbiór z instalacji magazynowych.

Środki dotyczące strony popytowej:

- różne kroki obowiązkowego zmniejszania popytu, w tym:
  - obowiązek zamiany paliwa,
  - obowiązek stosowania umów na usługi przerywane, tam gdzie nie stosuje się ich w pełni w ramach środków rynkowych,
  - obowiązkowe zmniejszania obciążenia (*load shedding*).

⁽¹⁾ Dz.U. L 265 z 9.10.2009, s. 9.

ZAŁĄCZNIK IV

WSPÓLPRACA REGIONALNA

Zgodnie z art. 194 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i jak podkreślono w art. 6 dyrektywy 2009/73/WE oraz art. 12 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 współpraca regionalna jest przejawem zasady solidarności, a także koncepcją leżącą u podstaw niniejszego rozporządzenia. Współpraca regionalna jest wymagana szczególnie przy opracowywaniu oceny ryzyka (art. 9), planu działań zapobiegawczych i planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej (art. 4, 5 i 10), standardów w zakresie infrastruktury i dostaw (art. 6 i 8) oraz przepisów dotyczących reakcji w sytuacji nadzwyczajnej na szczeblu unijnym i regionalnym (art. 11).

Na mocy niniejszego rozporządzenia współpraca regionalna opiera się na istniejącej współpracy regionalnej obejmującej przedsiębiorstwa gazowe, państwa członkowskie i krajowe organy regulacyjne w celu poprawy m.in. bezpieczeństwa dostaw oraz integracji wewnętrznego rynku energii, na przykład trzech regionalnych rynków gazu w ramach regionalnej inicjatywy na rzecz gazu, platformy na rzecz gazu, grupy wysokiego szczebla ds. planu działań związanych z połączeniami międzysystemowymi na rynku energii państw bałtyckich oraz grupy koordynacyjnej ds. bezpieczeństwa dostaw Wspólnoty Energetycznej. Jednak szczególne wymogi w zakresie bezpieczeństwa dostaw mogą przyczynić się do wspierania nowych ram współpracy, natomiast istniejące obszary współpracy wymagają dostosowania w celu zagwarantowania ich jak największej efektywności.

W związku z coraz większym powiązaniem rynków i coraz większą ich współzależnością oraz wprowadzeniem wewnętrznego rynku gazu współpraca m.in. następujących państw członkowskich, w tym współpraca obszarów sąsiedzkich w państwach członkowskich, może zwiększyć ich indywidualne i wspólne bezpieczeństwo dostaw gazu:

— Polska i trzy państwa bałtyckie (Estonia, Łotwa i Litwa),

— Półwysep Iberyjski (Hiszpania i Portugalia) i Francja,

— Irlandia i Zjednoczone Królestwo,

— Bułgaria, Grecja i Rumunia,

— Dania i Szwecja,

— Słowenia, Włochy, Austria, Węgry i Rumunia,

— Polska i Niemcy,

— Francja, Niemcy, Belgia, Niderlandy i Luksemburg,

— Niemcy, Republika Czeska i Słowacja,

— inne.

Tam gdzie to niezbędne i wskazane, współpracę regionalną pomiędzy państwami członkowskimi można rozszerzyć w celu zacieśnienia współpracy z sąsiednimi państwami członkowskimi, w szczególności w przypadku wysp gazowych, zwłaszcza w celu wzmocnienia połączeń wzajemnych. Państwa członkowskie mogą również przyłączać się do różnych grup współpracy.